

III

(Jiné akty)

EVROPSKÝ HOSPODÁŘSKÝ PROSTOR

ROZHODNUTÍ KONTROLNÍHO ÚŘADU ESVO č. 83/19/KOL

ze dne 28. listopadu 2019

Trondheim Spektrum (Norsko) [2020/413]

KONTROLNÍ ÚŘAD ESVO (dále jen „Kontrolní úřad“),

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „Dohoda o EHP“), a zejména na články 61 a 62 této dohody,

s ohledem na protokol 26 k Dohodě o EHP,

s ohledem na Dohodu mezi státy ESVO o zřízení Kontrolního úřadu a Soudního dvora (dále jen „Dohoda o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru“), a zejména na článek 24 této dohody,

s ohledem na Protokol 3 k Dohodě o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru, zejména čl. 1 odst. 2 části I a čl. 7 odst. 3 části II tohoto protokolu,

s ohledem na Rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 195/04/KOL (pozměněné),

po vyzvání zúčastněných stran k předložení připomínek a po zohlednění těchto připomínek,

vzhledem k těmto důvodům:

I. SKUTKOVÝ STAV

1. POSTUP

1.1. PRVNÍ STÍŽNOST

- (1) Dne 14. března 2017 obdržel Kontrolní úřad stížnost ⁽¹⁾, ve které se uvádí, že město Trondheim (dále jen „město“) poskytlo protiprávní státní podporu společnosti Trondheim Spektrum AS (dále jen „TS“), která vlastní a provozuje Trondheim Spektrum, což je víceúčelové sportovní zařízení v Trondheimu v Norsku. Kontrolní úřad dopisem ze dne 27. března 2017 vyzval norské orgány, aby se k této stížnosti vyjádřily ⁽²⁾. Norské orgány odpověděly dopisem ze dne 2. června 2017 ⁽³⁾.

1.2. DRUHÁ STÍŽNOST

- (2) Dne 27. července 2017 obdržel Kontrolní úřad druhou stížnost ⁽⁴⁾, ve které se rovněž uvádí, že město poskytlo společnosti TS protiprávní státní podporu. Kontrolní úřad dopisem ze dne 24. srpna 2017 vyzval norské orgány, aby se k této stížnosti vyjádřily ⁽⁵⁾. V témže dopise požádal Kontrolní úřad norské orgány o další informace týkající se jejich připomínek k první stížnosti. Dopisem ze dne 1. září 2017 předal Kontrolní úřad norským orgánům doplňující informace od druhého stěžovatele ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Dokumenty č. 847105 a 848590 až 848601.

⁽²⁾ Dokument č. 849708.

⁽³⁾ Dokumenty č. 859505, 859499, 859501 a 859503.

⁽⁴⁾ Dokumenty č. 867151, 868181 a 868182.

⁽⁵⁾ Dokument č. 870428.

⁽⁶⁾ Dokument č. 870360.

- (3) Dopisem ze dne 20. září 2017 předložily norské orgány své připomínky k druhé stížnosti a poskytly informace, které si Kontrolní úřad vyžádal s ohledem na první stížnost ⁽⁷⁾. Dne 29. září 2017 byl případ dále projednán během výročního společného jednání v Oslu. Toto jednání bylo poté shrnuto v následném dopise ⁽⁸⁾.

1.3. ŽÁDOST O INFORMACE

- (4) Dne 20. října 2017 zaslal Kontrolní úřad norským orgánům žádost o informace ⁽⁹⁾. Dne 22. listopadu 2017 uspořádaly norské orgány a Kontrolní úřad videokonferenci, během které žádost o informace projednaly. Norské orgány odpověděly dopisem ze dne 8. prosince 2017 ⁽¹⁰⁾.

1.4. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE OD DRUHÉHO STĚŽOVATELE

- (5) Dne 19. září 2017 předložil druhý stěžovatel doplňující informace ⁽¹¹⁾. Dne 6. listopadu 2017 předložil druhý stěžovatel další doplňující informace ⁽¹²⁾. Dne 9. listopadu 2017 informoval Kontrolní úřad norské orgány o doplňujících informacích obdržných od jednoho ze stěžovatelů ⁽¹³⁾. Ve dnech 22. listopadu a 13. prosince 2017 projednaly norské orgány a Kontrolní úřad tuto věc prostřednictvím videokonferencí. Dne 1. prosince 2017 předložily norské orgány Kontrolnímu úřadu další informace ⁽¹⁴⁾.
- (6) Dne 26. října 2018 předložil druhý stěžovatel další doplňující informace ⁽¹⁵⁾.

1.5. DALŠÍ ŽÁDOST O INFORMACE

- (7) Dne 16. ledna 2018 zaslal Kontrolní úřad norským orgánům žádost o informace ⁽¹⁶⁾, na kterou norské orgány odpověděly dopisy ze dne 1. a 5. února 2018 ⁽¹⁷⁾.

1.6. OZNÁMENÍ O DOHODĚ O PRONÁJMU Z ROKU 2019

- (8) Dne 29. listopadu 2018 ⁽¹⁸⁾ norské orgány oznámily, že 1. prosince 2019 vstoupí v platnost dohoda o pronájmu (dále jen „dohoda o pronájmu z roku 2019“). Dopisem ze dne 28. ledna 2019 si Kontrolní úřad vyžádal od norských orgánů doplňující informace. Norské orgány odpověděly dopisem ze dne 21. února 2019 ⁽¹⁹⁾.
- (9) Dne 13. března 2019 projednaly norské orgány a Kontrolní úřad tuto věc prostřednictvím videokonference. V návaznosti na jednání předložily norské orgány další informace ⁽²⁰⁾. Dne 18. března 2019 předložily norské orgány doplňující informace ⁽²¹⁾. Ve dnech 11. června, 15. července a 18. října 2019 projednaly norské orgány a Kontrolní úřad tuto věc prostřednictvím videokonferencí.

⁽⁷⁾ Dokumenty č. 874440 a 874442.

⁽⁸⁾ Dokument č. 876728.

⁽⁹⁾ Dokument č. 877379.

⁽¹⁰⁾ Dokumenty č. 887522, 887524 a 887526.

⁽¹¹⁾ Dokument č. 874067.

⁽¹²⁾ Dokument č. 881377.

⁽¹³⁾ Dokument č. 888352.

⁽¹⁴⁾ Dokumenty č. 885827, 885829, 888351 a 888354.

⁽¹⁵⁾ Dokument č. 936140.

⁽¹⁶⁾ Dokument č. 888021.

⁽¹⁷⁾ Dokumenty č. 896723, 896725, 896727 a 896729.

⁽¹⁸⁾ Dokumenty č. 1040641, 1040643, 1040645, 1040647 a 1040649.

⁽¹⁹⁾ Dokumenty č. 1054292, 1054294, 1054296 a 1054298.

⁽²⁰⁾ Dokumenty č. 1059166, 1059170 a 1059171.

⁽²¹⁾ Dokumenty č. 1059842 až 1059848.

1.7. INFORMAČNÍ LIST OBECNÉHO NAŘÍZENÍ O BLOKOVÝCH VÝJIMKÁCH TÝKAJÍCÍ SE NAVÝŠENÍ KAPITÁLU

- (10) Dne 10. prosince 2018 předložily norské orgány informační list ⁽²²⁾ obecného nařízení o blokových výjimkách ⁽²³⁾ týkající se podpory *ad hoc* pro TS ve formě navýšení kapitálu o 55 milionů NOK (přibližně 5,68 milionu EUR), přičemž tvrdily, že na toto opatření se vztahuje bloková výjimka.

1.8. FORMÁLNÍ VYŠETŘOVACÍ ŘÍZENÍ

- (11) Rozhodnutím č. 32/19/KOL (dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“) zahájil Kontrolní úřad formální vyšetřovací řízení. Norské orgány dopisem ze dne 2. května 2019 ⁽²⁴⁾ požádaly o prodloužení lhůty pro předložení připomínek a poskytnutí všech dokumentů, informací a údajů potřebných pro posouzení opatření, která měla uplynout 20. května 2019. Kontrolní úřad dopisem ze dne 10. května 2019 ⁽²⁵⁾ vyslovil souhlas s prodloužením lhůty do 20. června 2019. Dne 19. června 2019 požádaly norské orgány o další prodloužení lhůty do 30. srpna 2019 a Kontrolní úřad jejich žádosti dne 20. června 2019 vyhověl ⁽²⁶⁾.
- (12) Norské orgány odpověděly na rozhodnutí o zahájení řízení dopisem ze dne 30. srpna 2019 ⁽²⁷⁾.
- (13) Dne 23. května 2019 bylo rozhodnutí o zahájení řízení zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie a v dodatku EHP ⁽²⁸⁾. Kontrolní úřad obdržel připomínky od jedné zúčastněné strany, kterou byl jeden ze stěžovatelů. Dopisem ze dne 27. června 2019 ⁽²⁹⁾ předal Kontrolní úřad tyto připomínky norským orgánům, a poskytl jim tak příležitost k reakci. Norské orgány se k připomínce zúčastněných stran vyjádřily dopisem ze dne 30. srpna 2019 ⁽³⁰⁾.

2. SOUVISLOSTI

- (14) Cílem města je poskytnout obyvatelům Trondheimu zařízení pro sportovní a volnočasové aktivity. Trondheim Spektrum pořádá malé i velké sportovní akce a také akce jiného druhu, jako jsou koncerty, veletrhy a kongresy. Například v roce 2020 se bude v zařízení Trondheim Spektrum konat mistrovství Evropy v házené mužů a žen.
- (15) V roce 2004 formalizovalo město zásadu bezplatných zařízení ve prospěch sportovních klubů města. To usnadňuje zapojení dětí a mládeže do sportovních aktivit bez ohledu na výši příjmu jednotlivých rodin.
- (16) Aby bylo možné splnit cíl spočívající v poskytování sportovních zařízení občanům, město Trondheim vlastní a provozuje řadu sportovních zařízení, ale také si pronajímá zařízení vlastněná a provozovaná třetími stranami. Město nakupuje kapacitu od TS, od sportovních klubů, které mají vlastní zařízení, od jiných státních orgánů (např. v budovách středních škol) a ve velmi omezené míře také od soukromých zařízení.
- (17) Město si od těchto organizací pronajímá kapacitu v rámci zvláštních nájemních smluv a společná kapacita je zdarma rozdělována mezi sportovními kluby. Rozdělování kapacity je svěřeno místní sportovní radě (*Isrettsrådet*), která je součástí organizační struktury Norské sportovní konfederace (*Norges idrettsforbund*).
- (18) Celková dostupná kapacita je dána k dispozici místní sportovní radě. Za účelem rozdělování kapacity poskytnuté městem zřídila místní sportovní rada zvláštní výbor. Tento výbor na základě pokynů stanovených sportovní radou rozděluje počet hodin, které jsou k dispozici.

⁽²²⁾ Věc č. 82883, GBER 30/2018/Sports.

⁽²³⁾ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1), uvedené v bodě 1j přílohy XV Dohody o EHP, viz rozhodnutí Smíšeného výboru č. 152/2014, zveřejněné v Úř. věst. L 342, 27.11.2014, s. 63, a dodatek EHP č. 71, 27.11.2014, s. 61, ve znění nařízení Komise (EU) 2017/1084 ze dne 14. června 2017, kterým se mění nařízení (EU) č. 651/2014, pokud jde o podporu na přístavní a letištní infrastrukturu, prahové hodnoty oznamovací povinnosti pro podporu na kulturu a zachování kulturního dědictví a pro podporu na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu a režimy regionální provozní podpory pro nejvzdálenější regiony, a mění se nařízení (EU) č. 702/2014, pokud jde o výpočet způsobilých nákladů (Úř. věst. L 156, 20.6.2017, s. 1), viz rozhodnutí Smíšeného výboru č. 185/2017, zveřejněné v Úř. věst. L 174, 27.6.2019, s. 56, a dodatek EHP č. 52, 27.6.2019, s. 67.

⁽²⁴⁾ Dokument č. 1067253.

⁽²⁵⁾ Dokument č. 1068858.

⁽²⁶⁾ Dokument č. 1079516.

⁽²⁷⁾ Dokument č. 1085424.

⁽²⁸⁾ Úř. věst. C 177, 23.5.2019, s. 27 a dodatek EHP č. 41, 23.5.2019, s. 1.

⁽²⁹⁾ Dokument č. 1078019.

⁽³⁰⁾ Dokument č. 1085424.

- (19) Společnost TS vlastní a provozuje víceúčelové zařízení Trondheim Spektrum, jež se nachází v centru Trondheimu. Zařízení sestává z osmi víceúčelových hal. Haly se používají pro tréninky místních sportovních klubů a pro malé i velké sportovní a další akce, jako jsou koncerty, veletrhy či kongresy.
- (20) Historie TS se datuje od roku 1961, kdy za účelem výstavby a provozování sportovní a výstavní haly v Trondheimu vznikla společnost Nidarøhallen. Dne 5. června 2002 se název společnosti změnil na Trondheim Spektrum AS.
- (21) Město Trondheim bylo a v současnosti stále je majoritním akcionářem společnosti TS. V současné době vlastní 99,68 % jejích akcií ⁽³¹⁾.
- (22) Stavba první části zařízení byla dokončena v roce 1963 (haly A a B). Zařízení bylo čtyřikrát rozšířeno: v letech 1971 (hala C), 1980 (hala G), 1988 (haly D a E/H) a 2000 (hala F).
- (23) Od léta 2017 prochází Trondheim Spektrum podstatnou renovací a je rozšiřováno.
- (24) Město si od TS pronajímá kapacitu, kterou dává k dispozici sportovní radě. Podle dohody o pronájmu je Trondheim Spektrum v období od září do května vyhrazeno především sportovním aktivitám mládeže ⁽³²⁾. Zbývající kapacitu v období od září do května, jakož i celkovou kapacitu v průběhu zbývající části roku společnost TS pronajímá pro další sportovní aktivity, veletrhy, koncerty atd. V TS se koná řada veletrhů včetně každoročního veletrhu odvětví rybolovu. TS má také příjmy z provozu stánku, kavárny a restaurace.
- (25) Obchodní plán TS pro budoucí období usiluje o dosažení obdobného a zhruba stejného podílu příjmů získaných na základě dohody o pronájmu uzavřené s městem a z jiných činností, jak tomu bylo v minulosti ⁽³³⁾.

3. POPIS OPATŘENÍ

3.1. STÁVAJÍCÍ OPATŘENÍ PODPORY

- (26) Rozhodnutí o zahájení řízení se týkalo několika údajných opatření podpory poskytnutých společnosti TS. Kontrolní úřad v rozhodnutí o zahájení řízení neposoudil povahu opatření, která by v případě, že by představovala podporu, měla být považována za stávající podporu ve smyslu čl. 1 písm. b) části II protokolu 3 k Dohodě mezi státy ESVO o zřízení Kontrolního úřadu a Soudního dvora (dále jen „protokol 3 k Dohodě o Kontrolním úřadu a Soudním dvorem“). Tato opatření proto nejsou zahrnuta do oblasti působnosti tohoto rozhodnutí. Tato opatření se týkala i) městské půjčky (opatření č. 1), ii) záruky města (opatření č. 2), iii) dohod o pronájmu (opatření č. 3) a iv) podpory poskytnuté v rámci programu Gaming Fund (opatření č. 8) ⁽³⁴⁾.

3.2. ÚDAJNÁ OPATŘENÍ PODPORY

- (27) Jak je uvedeno ve 120. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení, do rozsahu formálního vyšetřovacího řízení byla zahrnuta následující opatření:
- opatření č. 4 (částečně): dohody o pronájmu mezi TS a městem, které byly uzavřeny v letech 2007 až 2017,
 - opatření č. 5: nová dohoda o pronájmu z roku 2019 mezi TS a městem (oznámená),
 - opatření č. 6: navýšení kapitálu spojené s novými a neočekávanými náklady na rozšíření a renovaci Trondheim Spektrum,
 - opatření č. 7: financování nákladů na infrastrukturu,
 - opatření č. 9: implicitní záruka vyplývající z dohody o půjčce mezi bankou Nordea a TS.

⁽³¹⁾ Dokument č. 1085422, s. 11.

⁽³²⁾ TS má právo využívat zařízení během tohoto období po dobu celkem 3 000 hodin.

⁽³³⁾ Dokument č. 1040641, s. 4.

⁽³⁴⁾ Opatření č. 1 až 3 a opatření č. 8. Viz závěr ohledně nové a stávající podpory uvedený ve 120. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení.

- (28) Kontrolní úřad odkazuje na oddíl 4 rozhodnutí o zahájení řízení, kde je uveden podrobnější popis jednotlivých opatření.

3.3. OPATŘENÍ Č. 4 – DOHODY O PRONÁJMU UZAVŘENÉ MEZI LETY 1999 A 2017

- (29) Většina kapacity zařízení Trondheim Spektrum je tradičně využívána pro účely sportovních klubů na základě dohod o pronájmu uzavřených mezi TS a městem. Město si toto zařízení pronajímá od jeho otevření v roce 1963. Město si v letech 1990–2002 pronajímalo zařízení společnosti Trondheim Spektrum za částku ve výši přibližně 12 milionů NOK ročně.
- (30) Stežovatelé tvrdí, že nájemné převyšuje tržní úroveň. To znamená, že nájemné vychází z potřeb TS, a nikoli z kapacity, kterou potřebuje město. Stežovatelé tvrdí, že nájemné nikdy nebylo založeno na jednání za obvyklých tržních podmínek a že o něm jednostranně rozhodla rada města.
- (31) Podle norských orgánů bylo nájemné, které město platilo společnosti TS, v souladu s tržními podmínkami, a tudíž nepředstavuje státní podporu. Norské orgány tvrdí, že pokud by Kontrolní úřad dospěl k jinému závěru, byla by jakákoli nová podpora v každém případě slučitelná s fungováním Dohody o EHP.
- (32) V průběhu postupu, až do rozhodnutí o zahájení řízení, norské orgány tvrdily, že dohody o pronájmu tvoří součást stávajícího režimu podpory. Kontrolní úřad dospěl v rozhodnutí o zahájení řízení k předběžnému stanovisku, že dohody o pronájmu uzavřené mezi lety 1999 a 2017 nepředstavují režim podpory. Norské orgány ve svých připomínkách k rozhodnutí o zahájení řízení nevnesly vůči tomuto předběžnému stanovisku Kontrolního úřadu námitku.
- (33) Podle čl. 15 odst. 1 části II protokolu 3 k Dohodě o Kontrolním úřadu a Soudním dvorem podléhají pravomoci Kontrolního úřadu ve věci navrácení podpory promlčecí lhůtě deseti let. Promlčecí lhůta počíná dnem, kdy je protiprávní podpora udělena příjemci buď jako jednotlivá podpora, nebo v rámci režimu podpory. Jakékoli opatření přijaté Kontrolním úřadem týkající se protiprávní podpory přerušuje běh promlčecí lhůty ⁽³⁵⁾.
- (34) V rozhodnutí o zahájení řízení se Kontrolní úřad ve svém posouzení omezil na dohody o pronájmu, u nichž promlčecí lhůta neuplynula ⁽³⁶⁾. Kontrolní úřad usoudil, že promlčecí lhůta byla přerušena dne 27. března 2017 ⁽³⁷⁾.
- (35) Dohody o pronájmu, jejichž promlčecí lhůta neuplynula, jsou tedy zřejmě tyto:
- dohoda o pronájmu z let 2007–2008;
 - dohoda o pronájmu z let 2009–2010 a
 - dohoda o pronájmu z roku 2011 (která je každoročně prodlužována).
- (36) Důvodem je to, že z informací poskytnutých norskými orgány vyplývá, že dohoda o pronájmu vstoupila v platnost 1. ledna 2008 ⁽³⁸⁾, a toto datum by tedy – jelikož nic nesevčdí o tom, že by tomu mohlo být jinak – mělo být považováno za den, kdy byla v rámci dohody poskytnuta jakákoli podpora.
- (37) Kontrolní úřad však v rozhodnutí o zahájení řízení uvedl, že nemá k dispozici informace týkající se dohody o pronájmu platné v průběhu roku 2007, neboť platnost dohody o pronájmu, jež podle norských orgánů předcházela dohodě z roku 2007–2008, vypršela 31. prosince 2006. Kontrolní úřad navíc neměl k dispozici informace o tom, kdy byla dohoda o pronájmu za období 2007–2008 podepsána, ani o tom, zda datum podpisu může být datem, kdy byla v rámci dohody poskytnuta jakákoli podpora.
- (38) Norské orgány ve svých připomínkách k rozhodnutí o zahájení řízení uvedly, že dohodu o pronájmu platnou pro rok 2007 nemohou poskytnout, jelikož žádná písemná dohoda zřejmě nebyla uzavřena. Norské orgány uvedly, že vzhledem k tomu, že nájemné bylo placeno v souladu s dohodou o pronájmu za předchozí období, svědčí to o tom, že dohoda byla v souladu s norským smluvním právem prodloužena automaticky. V každém případě z informací poskytnutých norskými orgány vyplývá, jak vysoké nájemné město platilo za konkrétní kapacitu.

⁽³⁵⁾ Ustanovení čl. 15 odst. 2 části II protokolu 3 k Dohodě o Kontrolním úřadu a Soudním dvorem.

⁽³⁶⁾ Viz rovněž oddíl 5.1.6.4 rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽³⁷⁾ Viz rozhodnutí o zahájení řízení, oddíl 5.1.6.

⁽³⁸⁾ Příloha Q dokumentu č. 859501.

- (39) Kontrolní úřad v tomto ohledu nepožádal o další informace, neboť norské orgány nevznesly námitku k posouzení promlčecí lhůty ze strany Kontrolního úřadu, a také proto, že informace týkající se částky zaplacené podle dohody o pronájmu poskytly norské orgány. Chybějící dokumentace by proto na posouzení opatření ze strany Kontrolního úřadu v tomto rozhodnutí neměla vliv.

3.4. OPATŘENÍ Č. 5 – DOHODA O PRONÁJMU Z ROKU 2019 – OZNÁMENÁ

- (40) Jak je uvedeno v 8. bodě odůvodnění, norské orgány upozornily na dohodu o pronájmu z roku 2019. Společnost TS a město uzavřely novou dohodu o pronájmu, která má vstoupit v platnost 1. prosince 2019⁽³⁹⁾. Platnost dohody skončí 30. dubna 2035.
- (41) Norské orgány vysvětlily, že tato dohoda o pronájmu vychází ze zásad, na nichž se zakládají předchozí nájemní smlouvy. Norské orgány dále vysvětlily, že nová dohoda o pronájmu představuje podstatný nárůst kapacity poskytované sportovním klubům. Podle nové dohody o pronájmu se v porovnání s 12 500 hodinami v minulosti pronajímá celkem 16 848 hodin ročně. Nová dohoda o pronájmu představuje zvýšení nájemného za hodinu z přibližně 1 200 na 1 700 NOK (přibližně ze 124 na 176 EUR). Důvody tohoto zvýšení jsou dva. Za prvé, nájemné hrazené městem v minulosti bylo stanoveno na základě úrovně určené v letech 1989 a 1990 a nebylo předmětem úprav. Za druhé, vlivem nákladů na výstavbu spojených s flexibilitou a s využíváním zařízení pro různé druhy sportu jsou provozní náklady na metr čtvereční mnohem vyšší než náklady na metr čtvereční stávajícího areálu.
- (42) Oba stěžovatelé tvrdili, že nájemné stanovené v nové dohodě o pronájmu převyšuje tržní úroveň, protože je založeno na potřebách TS, a nikoli na kapacitě, kterou potřebuje město. Stěžovatelé tvrdí, že nájemné není založeno na jednáních za obvyklých tržních podmínek a že bylo stanoveno s cílem pokrýt stavební náklady na rozšíření Trondheim Spektrum.
- (43) Jeden ze stěžovatelů dále tvrdil, že hlavní nákladové položky projektu rozšíření a renovace jsou spojeny s požadavky souvisejícími s činnostmi, které nejsou předmětem dohod o pronájmu a k nimž patří koncerty, profesionální sportovní akce a veletrhy. Jeden ze stěžovatelů uvedl, že rozdělení nákladů mezi různé činnosti tedy není správné, jelikož potřeby sportovních klubů by mohly být uspokojeny s vynaložením nižších nákladů.
- (44) Podle norských orgánů je nájemné, které město platí společnosti TS podle nové dohody o pronájmu, v souladu s tržními podmínkami, a tudíž nepředstavuje státní podporu. Pokud by Kontrolní úřad nemohl vyloučit existenci státní podpory v nové dohodě o pronájmu, norské orgány oznámily, že dohoda o pronájmu představuje slučitelnou podporu podle čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP.

3.5. OPATŘENÍ Č. 6 – NAVÝŠENÍ KAPITÁLU V SOUVISLOSTI S NOVÝMI A NEOČEKÁVANÝMI NÁKLADY – BLOKOVÁ VÝJIMKA

- (45) Jak je uvedeno v 10. bodě odůvodnění výše, norské orgány dne 10. prosince 2018 předložily informační list obecného nařízení o blokovaných výjimkách⁽⁴⁰⁾ týkající se podpory *ad hoc* pro společnost TS ve výši 55 milionů NOK (přibližně 5,68 milionu EUR) ve formě navýšení kapitálu. Norské orgány poskytly společnosti TS navýšení kapitálu podle článku 55 obecného nařízení o blokovaných výjimkách.
- (46) Zejména kvůli změně rozsahu projektu v roce 2018 došlo ke zvýšení rozpočtu z 536 milionů NOK na 591 milionů NOK (přibližně 61,05 milionu EUR)⁽⁴¹⁾. Norské orgány vysvětlily, že společnost TS nemůže dodatečné náklady pokrýt ze svých stávajících prostředků ani prostřednictvím dodatečného tržního financování. Proto dne 6. července 2018 požádala o navýšení kapitálu. Kapitálová injekce byla poskytnuta 5. prosince 2018.
- (47) Dodatečné náklady ve výši 55 milionů NOK lze podle norských orgánů rozdělit takto:
- nové náklady: změna projektu vyžaduje 40,5 milionu NOK dodatečných nákladů,

⁽³⁹⁾ Nová dohoda o pronájmu je podmíněna souladem s tržními podmínkami. Dohoda umožňuje městu provedení úprav s cílem uvést podmínky dohody do souladu se zásadou investora v tržním hospodářství, pokud to bude Kontrolní úřad vyžadovat. Článek 12 dohody o pronájmu z roku 2019 (v norštině) zní: „Denne avtalen forutsettes å være inngått på markedsmessige vilkår. Det tas forbehold om at avtalen vil – forut for og i avtaleperioden – justeres for å tilfredsstille eventuelle føringer/krav fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA), og/eller andre offentlige myndigheter. Dette for at avtalen til enhver tid skal tilfredsstille markedsinvestorprinsippet.“ Dokument č. 887 522, s. 7.

⁽⁴⁰⁾ Věc č. 82883, GBER 30/2018/Sports.

⁽⁴¹⁾ Společnost TS odhadla, že celkové náklady budou činit 595,4 milionu NOK. Město však souhlasilo s tím, že poskytne maximálně 591 milionů NOK.

— neočekávané náklady: překročení rozpočtu o 14,5 milionu NOK.

- (48) Norské orgány vysvětlily, že jelikož společnost TS už byla velice zadlužená, byl pro pokrytí těchto dodatečných výdajů upřednostněn nový kapitál před dalšími půjčkami. Získat financování na trhu (ve smyslu další půjčky) by tedy bylo obtížné. Společnost TS se tedy se žádostí o zajištění potřebných financí obrátila na své vlastníky.
- (49) Město bylo v té době většinovým vlastníkem TS (s přibližně 78 % podílem) a ostatní vlastníci neměli v úmyslu se na navýšení kapitálu podílet⁽⁴²⁾. Město tedy mělo dvě možnosti: poskytnout dodatečné finanční prostředky, a zajistit tak dokončení projektu, nebo přijmout fakt, že společnost TS nebude schopna projekt dokončit v souladu s upravenými, konečnými plány, které byly vypracovány po zahájení prací na původním projektu.
- (50) Podle norských orgánů byla kapitálová injekce pro většinového vlastníka společnosti TS, tj. pro město, v mnoha ohledech výhodné.
- (51) Rozšíření haly o 3 200 sedadel umožní, aby se v TS konaly větší akce, a areál tak bude atraktivnější pro organizátory akcí. TS předpokládá, že bude moci uspořádat čtyři až šest takových velkých akcí ročně. Kromě nájemného přinášejí velké akce vyšší příjem plynoucí z akcí VIP, stravovacích služeb a služeb šatny. Bylo pravděpodobné, že rozšíření jako takové povede k významnému zvýšení příjmů společnosti TS.
- (52) Norské orgány uvedly, že práce na renovaci byly zahájeny předtím, než společnost TS požádala o navýšení kapitálu. Stavební práce byly zahájeny ještě před dokončením podrobných plánů realizace projektu. Důvodem rychlého zahájení stavebních prací byla nutnost zajistit včasné dokončení projektu, tak aby bylo možné uspořádat v roce 2020 mistrovství Evropy v házené žen a mužů.
- (53) TS získává velkou část svých příjmů nejen z nájemného, ale také ze vstupného. Bylo tedy pravděpodobné, že díky zvýšení kapacity o 3 200 sedadel dojde k nárůstu tržeb ze vstupného, a to zejména proto, že rozšíření kapacity umožní, aby se v TS konaly akce, jako je „Disney on Ice“.
- (54) Alternativou k rozšíření bylo nainstalovat během mistrovství Evropy v házené i během dalších velkých akcí dočasně přídatná sedadla. Jejich montáž a demontáž by trvala přibližně 11 dnů, během nichž by společnost TS musela halu uzavřít pro všechny sportovní činnosti. Použití dočasných míst k sezení by tedy vedlo ke snížení příjmu TS.
- (55) Vyšší kapacita výtahů a skladování povede k nižším nákladům a vyšší efektivitě. Vyšší kapacita výtahů znamená, že lze bezpečně a efektivně přepravovat vybavení do různých částí zařízení. Samotná vyšší efektivita pravděpodobně povede k úspoře nákladů v každodenním provozu TS. Jinou možností bylo rozvázet vybavení po stadionu automobilem. Toto řešení bylo zejména s ohledem na nadcházející mistrovství shledáno nákladným a neefektivním.
- (56) Skladové prostory byly nezbytné pro zajištění dobré logistiky a efektivního provozu velkých akcí včetně mistrovství v házené. Rada města měla navíc za to, že skladové prostory by mohly být například v obdobích mezi konáním velkých akcí pronajímány, což by společnosti TS umožnilo získat další příjmy.
- (57) A konečně, vlivem této situace se město stalo téměř jediným akcionářem společnosti TS. V důsledku navýšení kapitálu, ke kterému došlo 5. prosince 2018, se podíl města zvýšil na 99,68 %⁽⁴³⁾. Vlastnictví 99 % všech akcií umožňuje městu nakoupit zbývající akcie, a to i bez souhlasu současných menšinových akcionářů. V pozici jediného akcionáře získá město výhodné postavení, neboť podle norského zákona o společnostech s ručením omezeným (*Norwegian Limited Liability Companies Act*)⁽⁴⁴⁾ může jednostranně rozhodnout o tom, jak by měla být společnost TS v budoucnu provozována.

⁽⁴²⁾ S výjimkou tenisového klubu, který vlastní dvě akcie. Ten se nakonec na navýšení kapitálu nepodílel.

⁽⁴³⁾ Norské orgány vysvětlily, že současná vlastnická struktura vznikla vlivem kapitálové injekce a následného naředení podílů ostatních akcionářů a vlivem nákupu akcií dalších větších akcionářů – Danske Bank, Spare1 SMN a Nordea –, kteří souhlasili s převodem svých akcií městu za 1 NOK.

⁽⁴⁴⁾ *Lov om aksjeselskaper (aksjeloven)*, LOV-1997-06-13-44.

- (58) To rovněž znamená, že město by mohlo rozhodnout o změně interních předpisů, tak aby společnost TS mohla rozhodovat bez souhlasu menšinových akcionářů. Díky kapitálové injekci se tedy město dostalo do situace, která mu umožňuje dosáhnout v dlouhodobém výhledu dostatečné návratnosti investic nebo se stát jediným akcionářem z obchodního hlediska atraktivní, moderní multifunkční infrastruktury ⁽⁴⁵⁾.
- (59) Podle hypotetického srovnávacího scénáře by město zůstalo majoritním akcionářem společnosti, jejímž jediným aktivem by byla z obchodního hlediska méně atraktivní infrastruktura nižší kvality, což by znamenalo méně pozitivní vyhlídky do budoucna ⁽⁴⁶⁾.
- (60) Jeden ze stěžovatelů tvrdil, že navýšení kapitálu není v souladu se všemi podmínkami stanovenými v kapitole I obecného nařízení o blokových výjimkách.

3.6. OPATŘENÍ Č. 7 – FINANCOVÁNÍ NÁKLADŮ NA INFRASTRUKTURU

- (61) Dne 14. března 2017 přijala městská rada územní plán pro oblast, kde se nachází Trondheim Spektrum, a pro oblast okolního parku. Tento proces iniciovala společnost TS s cílem rozšířit sportovní zařízení a dát mu podobu víceúčelového zařízení, které bude vhodné pro pořádání koncertů a velkých sportovních akcí a které bude mít větší kapacitu pro účely sportovních klubů, veletrhů a kongresů.
- (62) Norské orgány vysvětlily, že územní plán tvoří základ projektu, jako je rozšíření Trondheim Spektrum ⁽⁴⁷⁾. Územní plán – včetně využití stanovených postupů ⁽⁴⁸⁾ (norsky *rekkefølgekrav*) – neukládá stavebníkovi žádné ekonomické povinnosti, ale stanoví využití plochy týkající se projektu a uvádí, jaká (veřejná) infrastruktura musí být před provedením projektu vytvořena ⁽⁴⁹⁾.
- (63) Norské orgány vysvětlily, že dohody o výstavbě nemovitostí, jako je dohoda uzavřená v tomto případě mezi městem a TS, představují nástroj, který stavebníkům a obcím pomáhá zajistit, aby byly splněny požadavky podle územního plánu a stanovených postupů (*rekkefølgekrav*), a to včetně požadavků na obecná opatření v oblasti infrastruktury.
- (64) Dohody o výstavbě nemovitostí mohou, ale nemusí zahrnovat ustanovení, kterými jsou stavebníkovi uloženy některé hospodářské náklady související s obecnými opatřeními v oblasti infrastruktury. Důležité je, že dohody o výstavbě nemovitostí jsou výsledkem jednání mezi obcí a stavebníkem ⁽⁵⁰⁾.
- (65) Norské orgány vysvětlily, že za obecná opatření v oblasti infrastruktury neodpovídá stavebník, ale obec. Kromě toho nemá ani obec, ani stavebník povinnost uzavřít dohodu o výstavbě nemovitostí ⁽⁵¹⁾.
- (66) Pokud však k uzavření dohody o rozvoji nemovitosti dojde, stanoví příslušné právní předpisy meze toho, které náklady lze stavebníkovi uložit. Důvodem je asymetrické rozdělení moci, pokud jde o sjednávání a uzavírání dohod o výstavbě, přičemž jsou zvýhodněny obce.
- (67) Městská rada přijala v roce 1993 zásadu úplného přenesení nákladů, která stanoví, že projekty v oblasti výstavby musí nést veškeré vyplývající náklady na infrastrukturu. Pokud však město tuto zásadu uplatňuje, musí vzít v úvahu § 17-3 třetí odstavec zákona o územním plánování a výstavbě, kde je stanoveno, co musí dohoda o výstavbě nemovitostí obsahovat ⁽⁵²⁾.
- (68) Jeden ze stěžovatelů tvrdí, že město zprostito společnost TS povinnosti uhradit náklady na infrastrukturu, které by stavebník musel v souvislosti s tímto druhem staveb obvykle nést, a poskytl tak společnosti TS výhodu.

⁽⁴⁵⁾ Dokument č. 1085433, oddíl 3.2.

⁽⁴⁶⁾ Dokument č. 1085422, s. 10 až 15.

⁽⁴⁷⁾ Norské orgány odkazují na oddíl 11 zákona o územním plánování a výstavbě; *lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningssloven)*, LOV-2008-06-27-71.

⁽⁴⁸⁾ „Stanovené postupy“ jsou požadavky týkající se pořadí, ve kterém mají být ještě před využitím ploch provedeny práce za účelem zajištění veřejných služeb, technické infrastruktury a zelených struktur, a okamžiku, kdy mohou být pro stavební účely, a to včetně požadavků ohledně pořadí, v němž budou provedeny stavební práce. Viz oddíl 11-9 zákona o územním plánování a výstavbě.

⁽⁴⁹⁾ Norské orgány odkazují na oddíl 18 zákona o územním plánování a výstavbě;

⁽⁵⁰⁾ Dokument č. 1085422, s. 16.

⁽⁵¹⁾ Dokument č. 1085422, s. 16.

⁽⁵²⁾ Dokument č. 874440, s. 20. Podrobný územní plán pro městskou část Nidarø byl městskou radou přijat ve věci 25/17 dne 14. března 2017.

- (69) Náklady na infrastrukturu, které (částečně) hradí město, se týkají těchto prvků:
- Vodovodní systém a systém odpadních vod v ulici Klostergata
 - Norské orgány vysvětlily, že vodovodní systém a systém odpadních vod musely být vyměněny bez ohledu na modernizaci Trondheim Spektrum.
 - Jejich výměna probíhá současně se stavebními pracemi, které se týkají Trondheim Spektrum.
 - TS hradí část ve výši 20 milionů NOK.
 - Most spojující poloostrov Nidarø s oblastí u kostela Ilen kirke
 - Norské orgány vysvětlily, že most je součástí rekreační oblasti a sítě.
 - Stávající most je zastaralý a je třeba jej renovovat.
 - Most propojí centrální části města a také významné rekreační oblasti a parky, a bude tedy přínosem pro všechny občany a návštěvníky Trondheimu.
 - Zelená struktura a veřejný park
 - Norské orgány vysvětlily, že cílem zelené struktury a veřejného parku je zajistit, aby vznikla atraktivní místa pro činnosti a rekreaci široké veřejnosti.
 - TS hradí část ve výši 26 milionů NOK.

3.7. OPATŘENÍ 9 – IMPLICITNÍ ZÁRUKA VYPLÝVAJÍCÍ Z DOHODY O PŮJČCE MEZI NORDEA A TS

- (70) Dne 11. prosince 2017 podepsala společnost TS dohodu o půjčce ve výši 490 milionů NOK s bankou Nordea ⁽⁵³⁾. Nordea poskytne provozní kapitál během období výstavby. Norské orgány vysvětlily, že město není smluvní stranou dohody o půjčce a že ani neexistují žádné smluvní závazky, které vyžadují, aby město poskytovalo společnosti TS financování nebo kapitál ⁽⁵⁴⁾.
- (71) Dohoda o půjčce však obsahuje následující prohlášení: ⁽⁵⁵⁾
- „Nordea přisoudila značný význam skutečnosti, že společnost Trondheim Spektrum AS má v úmyslu provést strukturální změny nebo přijmout jiná opatření, která zvyšují možnost, že by město Trondheim – aniž by jednalo v rozporu s právními předpisy – mohlo v případě potřeby poskytnout bance Nordea záruku, která sníží riziko překročení nákladů.“
- „Nordea také přisoudila velký význam vlastnickému podílu města Trondheim ve společnosti TS a rovněž rozhodnutí výkonné rady ze dne 25. června 2015 ve věci 144/14, v jehož druhém odstavci je uvedeno, že město Trondheim jakožto většinový vlastník Trondheim Spektrum je připraveno převzít nezbytnou finanční odpovědnost vyplývající z renovace a rozvoje Trondheim Spektrum.“
- (72) Tato prohlášení se týkají doložky obsažené v dohodě o půjčce, v jejíž části o „ostatních ujednáních“ je uvedeno: ⁽⁵⁶⁾
- „Riziko, které vyplývá z případného překročení nákladů během výstavby, jež příjemce půjčky není sám schopen uhradit: Společnost Trondheim Spektrum AS provede strukturální změny nebo přijme jiná opatření, která umožní městu Trondheim, aby bance Nordea poskytlo záruku, aniž by jednalo v rozporu s právními předpisy.“
- (73) Pod stejným nadpisem je v následujícím ustanovení uvedeno ⁽⁵⁷⁾:

⁽⁵³⁾ Dokument č. 1054294.

⁽⁵⁴⁾ Dokument č. 1054298, s. 6.

⁽⁵⁵⁾ Dokument č. 1054294, dohoda o půjčce mezi Nordea a TS ze dne 11. prosince 2017, s. 1, odstavce 5 a 6. Neoficiální překlad poskytnutý norskými orgány. Norský: „Nordea har lagt betydelig vekt på at Trondheim Spektrum AS har til hensikt å gjøre selskapsendringer eller andre tiltak som åpner muligheten for at Trondheim kommune, uten å komme i strid med lovverket, om nødvendig kan stille en garanti overfor Nordea som reduserer risikoen ifm kostnadsoverskridelser.“/„Nordea har for øvrig lagt sterk vekt på eierskapet fra Trondheim kommune og vedtaket i formannskapet datert 25. juni 2014 i sak 144/14, hvor det blant annet fremgår av punkt 2 at Trondheim kommune, som største eier av Trondheim Spektrum AS, er innstilt på å ta det nødvendige økonomiske ansvaret som følger av rehabilitering og utvikling av Trondheim Spektrum.“

⁽⁵⁶⁾ Dokument č. 1054294, dohoda o půjčce mezi Nordea a TS ze dne 11. prosince 2017, s. 5, „Ostatní ujednání“ – bod 3. Neoficiální překlad poskytnutý norskými orgány. Norský: „Risikoen som følger av at det oppstår kostnadsoverskridelser i byggeperioden og kredittkunden selv ikke kan betale disse: Trondheim Spektrum AS vil gjøre selskapsendringer eller andre tiltak som åpner muligheten for at Trondheim kommune, uten å komme i strid med lovverket, om nødvendig kan stille garanti overfor Nordea.“

⁽⁵⁷⁾ Dokument č. 1054294, dohoda o půjčce mezi Nordea a TS ze dne 11. prosince 2017, s. 5, „Ostatní ujednání“ – bod 4. Neoficiální překlad poskytnutý norskými orgány. Norský: „Leieavtalen med Trondheim kommune av 26.10.2017 kan ikke endres/reduseres uten Nordeas forutgående skriftlige samtykke.“

„Dohodu o pronájmu s městem Trondheim ze dne 26. října 2017 nelze změnit/omezit bez předchozího písemného souhlasu banky Nordea.“

- (74) A konečně, pod nadpisem „Změna vlastnictví – povinné předčasné splacení“⁽⁵⁸⁾ je v dohodě o půjčce uvedeno⁽⁵⁹⁾:

„Podmínkou pro uzavření a trvání dohody o půjčce na výstavbu je to, že město Trondheim vlastní nejméně 77,93 % společnosti, která je příjemcem půjčky, a zachová její vlastnictví beze změny.

V případě, že bez předchozího písemného souhlasu banky Nordea dojde ke změně vlastnické struktury, musí být půjčka na výstavbu a jakákoli dlužná částka splacena, jak je uvedeno v bodě 11 (předčasná splatnost půjčky na výstavbu).“

- (75) TS a Nordea dne 27. července 2017 podepsaly dohodu o půjčce. Dohoda obsahovala podmínku, že veškeré dodatečné náklady na výstavbu během období výstavby by měly být uhrazeny buď společností TS, nebo městem. Dohodu o půjčce spolupodepsal městský radní pro oblast financí. Tato dohoda tedy obsahovala ustanovení týkající se odpovědnosti města za případná překročení rozpočtu projektu, jakož i povinností souvisejících s dohodou o pronájmu, která v té době ještě nebyla uzavřena⁽⁶⁰⁾.
- (76) Spolupodepsání dohody o půjčce bylo později považováno za záruku poskytnutou městem podle paragrafu 51 zákona o obcích⁽⁶¹⁾. Město dospělo k závěru, že aby záruka byla účinná, je nutný souhlas státu. Záruka by z různých důvodů pravděpodobně tento souhlas nezískala, a tak bylo starostovi města doporučeno, aby banku Nordea neprodleně informoval o tom, že město nemůže být smluvní stranou dohody o půjčce. Tato dohoda je tedy neplatná. TS a Nordea proto podepsaly současnou dohodu o půjčce bez oficiální účasti města.

4. PŘIPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

- (77) Dne 12. června 2019 obdržel Kontrolní úřad připomínky od zúčastněné strany, která byla jedním ze stěžovatelů v dané věci. Připomínky se týkaly ceny, již město zaplatilo jinému sportovnímu areálu, a podporovaly předchozí tvrzení týkající se předražené dohody o pronájmu.

5. VYJÁDŘENÍ NORSKÝCH ORGÁNŮ K PŘIPOMÍNKÁM ZÚČASTNĚNÉ STRANY

- (78) Norské orgány vysvětlily, že areál, ke kterému se připomínky třetí strany vztahují, je součástí školní budovy a je zcela ve vlastnictví kraje, v němž se nachází. Město si zde v letech 2018 a 2019 zaplatilo další hodiny, což bylo dočasné řešení pro zajištění dostatečné kapacity haly pro sportovní kluby, neboť část kapacity Trondheim Spektrum nebyla kvůli probíhajícím stavebním pracím k dispozici. Po uplynutí této doby nemá město potřebu ani finanční možnosti v dohodě s tímto areálem pokračovat.
- (79) Norské orgány se nedomnívají, že toto dočasné řešení lze srovnávat s dohodou o pronájmu. Kraj byl jakožto vlastník daného areálu ochoten nabídnout určitou kapacitu haly pod tržní cenou po dobu, kdy probíhalo rozšiřování Trondheim Spektrum. Toto řešení nemělo být a nebylo v souladu s tržními podmínkami a nelze je považovat za důkaz toho, že dohoda o pronájmu, kterou město uzavřelo se společností Trondheim Spektrum, není v souladu s tržními podmínkami.

⁽⁵⁸⁾ Norský: „eierskifte – obligatorisk førtidig tilbakebetaling“.

⁽⁵⁹⁾ Dokument č. 1054294, dohoda o půjčce mezi Nordea a TS ze dne 11. prosince 2017, s. 4. Neoficiální překlad poskytnutý norskými orgány. Norský: „Det er et vilkår for inngåelse og opprettholdelse av Byggekredittavtalen, at Trondheim Kommune eier minst 77,93 % av Kredittkunden, og opprettholder sin eierandel uendret. For det tilfellet at eiersammensetningen endres, uten Nordeas forutgående skriftlige samtykke, skal Byggekreditten og ethvert utestående tilbakebetales som angitt i klausul 11 (Førtidig forfall av byggekreditten).“

⁽⁶⁰⁾ Dokument č. 1054298, s. 5.

⁽⁶¹⁾ Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), LOV-1992-09-25-107. V oddíle 51 je uvedeno: „1. Vedtak om å stille kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv, skal godkjennes av departementet. 2. Det kan ikke stilles kausjon eller annen økonomisk garanti knyttet til næringsvirksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv.“ Neoficiální překlad: „1. Rozhodnutí o poskytnutí jistoty nebo jiné hospodářské záruky pro činnost vykonávanou jinými subjekty, než je přímo město nebo kraj, musí být schváleno ministerstvem. 2. Jistotu ani jiné hospodářské záruky související s hospodářskou činností, kterou vykonávají jiné subjekty, než je město nebo kraj, nelze poskytnout.“

II. POSOUZENÍ

6. EXISTENCE STÁTNÍ PODPORY

6.1. ÚVOD

(80) V čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP se uvádí:

„Nestanoví-li tato dohoda jinak, podpory poskytované v jakékoli formě členskými státy ES, státy ESVO nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi smluvními stranami, neslučitelné s fungováním této dohody.“

(81) Aby se opatření považovalo za státní podporu ve smyslu tohoto ustanovení, je tedy nutné, aby byly splněny tyto kumulativní podmínky: i) opatření musí být poskytnuto státem nebo ze státních prostředků; ii) musí poskytovat podniku výhodu; iii) zvýhodňuje určité podniky (selektivita) a iv) hrozí, že naruší hospodářskou soutěž a ovlivní obchod.

6.2. POJEM PODNIKU

(82) Aby opatření představovalo státní podporu ve smyslu článku 61 Dohody o EHP, musí zvýhodňovat určitý podnik. Podniky jsou subjekty, které vykonávají hospodářskou činnost, bez ohledu na jejich právní postavení a způsob jejich financování⁽⁶²⁾. Z toho vyplývá, že veřejný či soukromý charakter subjektu nebo skutečnost, že tento subjekt je částečně nebo zcela ve veřejném vlastnictví, nemá žádný vliv na to, zda je subjekt „podnikem“ ve smyslu práva v oblasti státní podpory⁽⁶³⁾.

(83) Hospodářskou činnost představuje jakákoli činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na trhu⁽⁶⁴⁾. Naopak subjekty, které nevykazují obchodní činnost v tom smyslu, že nenabízejí zboží nebo služby na daném trhu, nejsou podniky. Obecně platí, že jak výstavba, tak provozování infrastruktury představují samy o sobě hospodářskou činnost (a tudíž podléhají pravidlům pro státní podporu), pokud tato infrastruktura je nebo bude využívána k poskytování zboží nebo služeb na trhu⁽⁶⁵⁾. Státní podpora může být poskytnuta na několika úrovních: výstavby, provozu a využívání infrastruktury⁽⁶⁶⁾.

(84) Trondheim Spektrum je víceúčelové zařízení, v němž se konají mimo jiné koncerty, velké sportovní akce, veletrhy a kongresy. Trondheim Spektrum má v roce 2020 pořádat mistrovství Evropy v házené mužů a žen. TS tedy vykonává hospodářskou činnost.

(85) TS rovněž pronajímá svá zařízení městu, které je dává k dispozici sportovním klubům. Skutečnost, že město nabízí kapacitu, již si pronajímá od TS, bezplatně k dispozici městským sportovním klubům, nemá vliv na povahu transakce mezi TS a městem, která představuje hospodářskou činnost. TS je tedy podnikem ve smyslu článku 61 Dohody o EHP.

6.3. PŘÍTOMNOST STÁTNÍCH PROSTŘEDKŮ

(86) Aby opatření představovalo státní podporu, musí být poskytnuto státem nebo ze státních prostředků.

(87) Převod státních prostředků může mít mnoho forem, jako jsou přímé dotace, úvěry, záruky, přímé investice do kapitálu společností a příspěvky v podobě věcného plnění. Státní prostředky zahrnují veškeré zdroje veřejného sektoru, do kterého patří i obce⁽⁶⁷⁾.

⁽⁶²⁾ Rozsudek ve věci *Höfner a Elser v. Macrotron*, C-41/90, EU:C:1991:161, body 21–23.

⁽⁶³⁾ Rozsudek ve věci *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 42.

⁽⁶⁴⁾ Rozsudek ve věci *Cassa di Risparmio di Firenze a další*, C-222/04, EU:C:2006:8, bod 108.

⁽⁶⁵⁾ Rozsudek ve věci *Mitteldeutsche Flughafen a Flughafen Leipzig-Halle v. Komise*, C-288/11 P, EU:C:2012:821, body 40–43.

⁽⁶⁶⁾ Rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 496/13/COL ze dne 11. prosince 2013 o financování koncertní haly a konferenčního centra Harpa, bod 50.

⁽⁶⁷⁾ Rozsudek ve věci *Německo v. Komise*, C-248/84, EU:C:1987:437, a pokyny Kontrolního úřadu o pojmu státní podpora, bod 48.

6.3.1. Opatření č. 4 a 5 – dohody o pronájmu uzavřené mezi lety 2007 a 2017 a dohoda o pronájmu z roku 2019

- (88) Pokud dohody o pronájmu mezi městem a TS (opatření č. 4 a 5) obsahují prvky státní podpory, bylo by takové opatření podpory poskytnuto státem a ze státních prostředků ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP, neboť financování by pocházelo přímo od města.

6.3.2. Opatření č. 6 – navýšení kapitálu

- (89) Navýšení kapitálu (opatření č. 6) bylo společnosti TS poskytnuto přímo městem, a tudíž představuje státní prostředky ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.

6.3.3. Opatření č. 7 – financování nákladů na infrastrukturu

- (90) Náklady na infrastrukturu, které obvykle nese stavebník, by byly hrazeny přímo městem, a proto by jejich financování představovalo státní prostředky ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.

6.3.4. Opatření č. 9 – implicitní záruka vyplývající z dohody o půjčce mezi Nordea a TS

- (91) Dne 11. prosince 2017 podepsala společnost TS s bankou Nordea dohodu o půjčce ve výši 490 milionů NOK (přibližně 50,67 milionu EUR) ⁽⁶⁸⁾. Nordea poskytne provozní kapitál během období výstavby ⁽⁶⁹⁾.
- (92) Jak je popsáno v oddíle 3.7, dohoda o půjčce obsahuje ustanovení, která uvádějí, že TS má v úmyslu přijmout opatření, která městu umožňují – aniž by jednalo v rozporu s právními předpisy – poskytnout v případě potřeby bance Nordea záruku, pokud jde o riziko, jež vyplývá z případného překročení nákladů během výstavby ⁽⁷⁰⁾.
- (93) Dohoda o půjčce dále obsahuje ustanovení, ve kterém je uvedeno, že dohoda o pronájmu uzavřená mezi TS a městem nemůže být změněna bez předchozího písemného souhlasu banky Nordea ⁽⁷¹⁾. Dohoda o půjčce navíc obsahuje podmínku, že město musí vlastnit minimálně 77,93 % společnosti TS ⁽⁷²⁾.
- (94) Norské orgány tvrdily, že oddíl dohody o půjčce, v němž je uvedeno, že dohodu o pronájmu uzavřenou mezi TS a městem nelze měnit bez předchozího písemného souhlasu banky Nordea, není pro město závazný. Pokud by dohoda o pronájmu měla být změněna, musela by společnost TS získat souhlas svého věřitele, tj. banky Nordea.
- (95) Co se týče podmínky, že město musí vlastnit minimálně 77,93 % TS, aby mohla být poskytnuta a zachována půjčka, norské orgány připomínají, že správní rada TS, která dohodu o půjčce uzavřela, nemá pravomoc zavazovat své akcionáře, k nimž město patří, a to i pokud jde o případný budoucí prodej akcií. Dohoda o půjčce odráží skutečnost, že Nordea si je dobře vědoma toho, že dohoda nemůže město zavazovat, jelikož její druhý oddíl stanoví, že změna vlastnické struktury bez souhlasu znamená porušení smlouvy ze strany TS ⁽⁷³⁾.
- (96) Norské orgány poskytly další informace týkající se dohody o půjčce, přičemž zdůraznily, že město není smluvní stranou dohody o půjčce a že správní rada TS nemůže nijak zavazovat město, které je většinovým vlastníkem TS. Ustanovení týkající se povinnosti společnosti TS provést případné strukturální změny a přijmout opatření umožňující, aby město mohlo v případě potřeby poskytnout záruku, nepředstavují pevný a konkrétní právní závazek, jenž by mohl město zavazovat.
- (97) Norské orgány odkázaly na dopis města adresovaný krajskému hejtmanovi (norsky *Fylkesmannen*). Dopis byl zaslán po událostech, které vedly k tomu, že předchozí dohoda o půjčce byla na základě právního posouzení, v němž bylo uvedeno, že město nemůže být smluvní stranou této dohody a nemůže poskytnout záruku, prohlášena za neplatnou.

⁽⁶⁸⁾ Dokument č. 1054294.

⁽⁶⁹⁾ Dokument č. 1054298, s. 6.

⁽⁷⁰⁾ Dokument č. 1054294, dohoda o půjčce mezi Nordea a TS ze dne 11. prosince 2017, s. 5, „Ostatní ujednání“ – bod 3.

⁽⁷¹⁾ Dokument č. 1054294, dohoda o půjčce mezi Nordea a TS ze dne 11. prosince 2017, s. 5, „Ostatní ujednání“ – bod 4.

⁽⁷²⁾ Dokument č. 1054294, dohoda o půjčce mezi Nordea a TS ze dne 11. prosince 2017, s. 4, „Změna vlastnictví – povinné předčasné splacení“ – první odstavec.

⁽⁷³⁾ Dokument č. 1054298, s. 7.

- (98) V tomto dopise město krajského hejtmána informovalo, že „TS a Nordea se snaží najít jiné finanční řešení, kterého se nebude účastnit město“⁽⁷⁴⁾.
- (99) Norské orgány dále uvedly, že pokud by město mělo z právního hlediska povinnost zasáhnout, společnost TS by nemusela žádat o navýšení kapitálu⁽⁷⁵⁾ a město by nemělo možnost toto opatření přijmout ani zamítnout.
- (100) Norské orgány proto tvrdí, že z dohody o půjčce nevyplývá pro město pevný a konkrétní smluvní závazek poskytnout státní prostředky.
- (101) Převod státních prostředků může mít mnoho forem, jako jsou přímé dotace, úvěry, záruky, přímé investice do kapitálu společností a příspěvky v podobě věcného plnění. Za převod státních prostředků se považuje rovněž pevný a konkrétní závazek poskytnout státní prostředky k určitému pozdějšímu datu⁽⁷⁶⁾. Pro účely čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP postačuje vyvolání konkrétního rizika budoucí dodatečné zátěže pro stát prostřednictvím záruky nebo smluvní nabídky⁽⁷⁷⁾. Vzhledem k tomu, že státní opatření mají různé formy a musí být analyzována z hlediska svých účinků, nelze vyloučit, že výhody poskytované formou státní záruky mohou pro stát znamenat dodatečnou zátěž⁽⁷⁸⁾.
- (102) Úřad posoudil povahu popsanych ustanovení dohody o půjčce s ohledem na informace poskytnuté norskými orgány.
- (103) Norské orgány prokázaly, že město není formálně smluvní stranou stávající dohody⁽⁷⁹⁾. Ustanovení dohody o půjčce odkazují na rozhodnutí výkonné rady města ze dne 25. července 2015, v němž se uvádí, že město je připraveno přijmout nezbytnou finanční odpovědnost vyplývající z renovace a výstavby TS. Norské orgány však předložily dokumentaci prokazující, že výkonný orgán města v roce 2016 uvedl, že město nebude financovat výstavbu a že si bude pouze pronajímat kapacitu⁽⁸⁰⁾.
- (104) Městský radní pro oblast financí spolupodepsal první půjčku, avšak s ohledem na norské právní předpisy, které pro tento druh záruk vyžadují souhlas státu, byl jeho podpis prohlášen za neplatný, a smluvní strany o tom byly informovány.
- (105) V souladu s požadavky norských právních předpisů by také v případě stávající půjčky nebyla žádná ustanovení dohody o půjčce odkazující na město vymahatelná u vnitrostátních soudů.
- (106) S ohledem na výše uvedené skutečnosti musí být veškerá prohlášení v dohodě o půjčce odkazující na skutečnosti, jimž Nordea přikládala význam ve svém posouzení toho, zda půjčku společnosti TS poskytne, považována za jednostrannou úvahu banky Nordea.
- (107) Ustanovení dohody o půjčce, která uvádějí, že dohodu o pronájmu nelze změnit bez souhlasu banky Nordea, jakož i ustanovení, podle kterého je podmínkou pro poskytnutí půjčky to, že město musí vlastnit minimálně 77,93 % společnosti TS, nelze bez důkazů dokládajících formální účast města považovat za pevný a konkrétní závazek poskytnout státní prostředky. TS je společnost s ručením omezeným⁽⁸¹⁾ vzhledem k tomu, že je vlastněna městem, nemá podle norských právních předpisů ve srovnání s jinými společnostmi žádná dodatečná práva.
- (108) Protože nejsou k dispozici další informace svědčící o pevném a konkrétním závazku města, nelze prokázat, že by z těchto ustanovení dohody o půjčce vyplýval závazek poskytnout státní prostředky.
- (109) Jelikož žádná jiná ustanovení dohody o půjčce nevyvolala pochybnosti Kontrolního úřadu, které by byly vyjádřeny v rozhodnutí o zahájení řízení, a vzhledem k tomu, že Nordea je soukromým hospodářským subjektem na trhu, Kontrolní úřad konstatuje, že dohoda o půjčce mezi TS a bankou Nordea nepředstavuje státní podporu. Toto opatření proto nebude dále posuzováno.

⁽⁷⁴⁾ Dokument č. 1085428.

⁽⁷⁵⁾ V tomto rozhodnutí označeno jako opatření č. 6, viz oddíl 3.5.

⁽⁷⁶⁾ Pokyny Kontrolního úřadu o pojmu státní podpora, bod 51.

⁽⁷⁷⁾ Viz rozsudky ve věcech *Ecotrade*, C-200/97, EU:C:1998:579, bod 41, a *Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další*, C-399/10 P a C-401/10 P, EU:C:2013:175, body 137–139.

⁽⁷⁸⁾ V tomto smyslu viz rozsudky ve věcech *Ecotrade*, C-200/97, bod 43, a *Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další*, C-399/10 a C-401/10 P, bod 107.

⁽⁷⁹⁾ Dokument č. 1085428.

⁽⁸⁰⁾ Dokument č. 87440, s. 21.

⁽⁸¹⁾ *Lov om aksjeselskaper (aksjeloven)*, LOV-1997-06-13-44.

6.4. VÝHODA

- (110) Opatření musí poskytovat společnosti TS výhodu, která ji osvobozuje od poplatků, jež jsou obvykle hrazeny z jejího rozpočtu

6.4.1. Opatření č. 4 a 5 – dohody o pronájmu uzavřené mezi lety 2007 a 2017 a dohoda o pronájmu z roku 2019**6.4.1.1. Úvod**

- (111) V průběhu postupu, až do rozhodnutí o zahájení řízení, norské orgány tvrdily, že dohody o pronájmu tvoří součást stávajícího režimu podpory. Kontrolní úřad dospěl v rozhodnutí o zahájení řízení k předběžnému stanovisku, že dohody o pronájmu uzavřené mezi lety 1999 a 2017 nepředstavují režim podpory. Norské orgány ve svých připomínkách k rozhodnutí o zahájení řízení vznesly vůči tomuto předběžnému stanovisku Kontrolního úřadu námitku. S ohledem na výše uvedené skutečnosti a s poukazem na posouzení Kontrolního úřadu uvedené v oddíle 5.1 rozhodnutí o zahájení řízení Kontrolní úřad konstatuje, že dohoda o pronájmu uzavřená mezi lety 1999 a 2017 nepředstavuje režim podpory.
- (112) Norské orgány tvrdily, že dohody o pronájmu uzavřené mezi lety 2007 a 2017, jakož i dohoda o pronájmu z roku 2019, jsou v souladu s tržními podmínkami, a tudíž nepředstavují výhodu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.
- (113) Právní řád EHP je neutrální, pokud jde o úpravu vlastnictví, a v žádném případě jím není dotčeno právo států EHP jednat jako hospodářské subjekty. Pokud však orgány veřejné moci provádějí přímo či nepřímo hospodářské transakce v jakékoli formě, vztahují se na ně pravidla EHP v oblasti hospodářské soutěže. Hospodářské transakce prováděné veřejnoprávními subjekty (včetně veřejných podniků) neposkytují jejich protějšku výhodu, a tudíž nepředstavují státní podporu, jsou-li prováděny v souladu s běžnými tržními podmínkami⁽⁸²⁾.
- (114) Norské orgány podotkly, že vzhledem k různým velikostem, vybavení, designu a lokalitám jiných tamních sportovních areálů není možné najít v Norsku zařízení, které by bylo přesným ekvivalentem areálu Trondheim Spektrum⁽⁸³⁾. Norské orgány však na podporu svého argumentu, že nájemní smlouvy byly v souladu s tržními podmínkami, poskytly informace o jiných areálech pronajímaných pro účely podobné těm, pro něž si město pronajímá kapacitu TS, a o dalších norských areálech.

6.4.1.2. Referenční hodnoty poskytnuté norskými orgány

- (115) Město poskytlo informace o srovnání cen účtovaných společnostmi TS třetím stranám s cenami, které si účtují jiné areály, a také informace o cenách za pronájem kapacity haly pro sportovní účely a volnočasové aktivity v jiných areálech.
- (116) Norské orgány vysvětlily, že Trondheim Spektrum má dvě haly větší než 2 000 m² (halu D a halu F), jež jsou vhodné zejména pro větší veletrhy, koncerty, konference a podobné akce. V závislosti na typu akce si TS účtuje v případě větší haly D přibližně 70 000 NOK až 85 000 NOK (zhruba 7 230 až 8 780 EUR) za den a v případě o něco menší haly F přibližně 59 000 NOK až 70 000 NOK (zhruba 6 100 až 7 230 EUR) za den.
- (117) Norské orgány srovnaly tyto ceny s cenami pronájmu jiných, podobných areálů v Trondheimu. Například zednářská lóže v Trondheimu si účtuje denní sazbu ve výši pouhých 15 000 NOK až 18 000 NOK (přibližně 1 550 až 1 860 EUR). Jedná se o poněkud menší areál, který pojme maximálně 600 osob, zatímco hala F v Trondheim Spektrum má kapacitu více než 1 000 osob.
- (118) Areály, které se nacházejí v norských městech srovnatelné velikosti, si podle norských orgánů účtují sazby v podobné výši. Ve Stavangeru stojí pronájem zařízení s kapacitou podobnou kapacitě haly F o něco více než 200 000 NOK za čtyři dny, zatímco v Bergenu si Grieghallen účtuje přibližně 300 000 NOK za čtyři dny (zhruba 20 100 EUR, respektive 31 000 EUR). Ceny TS jsou o něco nižší než ceny v Bergenu⁽⁸⁴⁾.

⁽⁸²⁾ Pokyny Kontrolního úřadu o pojmu státní podpora, body 73 a 74.

⁽⁸³⁾ Dokument č. 859501, s. 17.

⁽⁸⁴⁾ Dokument č. 859501, s. 17. Norské orgány dále odkázaly na rozhovor s vedením společnosti Trondheim Messeselskap AS, která pořádá veletrhy v celém Norsku a která město informovala o tom, že Trondheim Spektrum není vnímáno jako obzvláště cenově dostupná lokalita. Na tento rozhovor norské orgány odkázaly, co se týče dalších podrobností o srovnání cen.

- (119) Norské orgány dále odkázaly na areál Sotra Arena v obci Fjell (což je 25 minut jízdy od Bergenu), jehož rozloha vnitřních prostor je 12 000 m². V roce 2016 byl tento areál využit pro uspořádání veletrhů, přičemž pronájem plochy o přibližné rozloze 5 000 až 7 000 m² činil 100 000 až 125 000 NOK za tři dny (zhruba 10 300 až 12 900 EUR).
- (120) S ohledem na toto srovnání norské orgány uvádějí, že ceny TS za pronájem hal třetím stranám jsou zřejmě v souladu s tržními cenami.
- (121) Město nakupuje kapacitu od TS, od sportovních klubů, které mají vlastní zařízení, od jiných státních orgánů (např. v budovách středních škol) a ve velmi omezené míře také od soukromých zařízení.
- (122) Hodinová sazba placená městem se pohybuje mezi 350 a 2 046 NOK za hodinu (přibližně 36 a 211 EUR). Hodinová sazba placená společností TS činí 1 174 NOK (přibližně 121 EUR). Podle nové dohody o pronájmu činí hodinová sazba 1 700 NOK. Norské orgány podotkly, že cenové rozdíly lze vysvětlit různými faktory. Řada těchto areálů byla rovněž (částečně) financována státem a je smluvně vázána poskytovat (určitou) kapacitu za pevně stanovené sazby.
- (123) K dalším faktorům, které mohou vysvětlit relativně velké cenové rozdíly, patří to, že za všechny části dne se neplatí stejné sazby a že ne všechny areály jsou tak moderní a dobře vybavené jako Trondheim Spektrum a nenacházejí se v centru města. Norské orgány vysvětlily, že všechny výše uvedené faktory vysvětlují, proč je některá kapacita, kterou město nakupuje od jiných areálů, pronajímána za relativně nižší cenu ⁽⁸⁵⁾.
- (124) Norské orgány poskytly příklady sazeb, jež si účtuje bergenské sportovní centrum Vestlandshallen. Podle norských orgánů účtuje toto centrum uživatelům (jiným, než jsou sportovní kluby) přibližně stejnou cenu, kterou město platí společnosti TS. Toto tvrzení vychází z výpočtu, podle něž je cena jedné hodiny (60 minut) pronájmu haly TS účtována za plochu o rozloze 800 m². „Čtvrtinová hala“ ve Vestlandshallen má rozlohu přibližně 440 m² a její pronájem stojí 940 NOK za 90 minut (přibližně 97 EUR). Z toho vyplývá přibližná teoretická cena 626 NOK za 60 minut, což znamená částku 1 252 NOK za mírně větší plochu, než má zmíněná hala v TS (přibližně 65, resp. 129 EUR).
- (125) Norské orgány mimoto tvrdí, že město Bergen účtuje nezvýhodněným uživatelům za jednu hodinu v Haukelandshallen, což je areál srovnatelný s Trondheim Spektrum, částku 1 150 NOK (přibližně 119 EUR). Navíc město Tromsø si za jednu hodinu pronájmu podobné plochy v Tromsøhallen účtuje částku ve výši 1 940 NOK (přibližně 200 EUR).
- (126) Pokud jde konkrétně o dohodu o pronájmu z roku 2019, norské orgány vysvětlily, že na základě nové dohody o pronájmu dochází ke zhruba 50 % zvýšení nájemného za hodinu – z přibližně 1 200 NOK na 1 700 NOK (zhruba ze 124 na 176 EUR) ⁽⁸⁶⁾. Norské orgány uznaly, že se jedná o horní hranici hodinových sazeb, o kterých poskytly údaje (hodinové sazby se ve vzorku sportovních zařízení pohybují v rozmezí přibližně od 350 NOK do 2 046 NOK (zhruba 36 až 211 EUR) ⁽⁸⁷⁾.
- (127) Podle norských orgánů bude Trondheim Spektrum po přestavbě moderním zařízením, nacházejícím se přímo v centru jednoho z největších a nejrychleji rostoucích norských měst. Norské orgány zastávají názor, že aby mohl Kontrolní úřad dospět k závěru, že dohoda o pronájmu přináší výhodu, musela by být hodinová sazba výrazně vyšší než cenová rozpětí zjištěná na trhu ⁽⁸⁸⁾.
- (128) Norské orgány dále uvedly, že hodinová sazba pro komerční uživatele zařízení Trondheim Spektrum byla v minulosti vyšší (od 1 000 do 1 800 NOK; přibližně 103 až 186 EUR) než cena účtovaná městu podle dohody o pronájmu (1 200 NOK; zhruba 124 EUR). Očekává se, že tomu tak bude i nadále, přičemž hodinová sazba bude podle nové dohody o pronájmu činit přibližně 1 700 NOK (zhruba 176 EUR) a komerčním uživatelům bude účtována odpovídající vyšší hodinová sazba.
- (129) Norské orgány zastávají názor, že pokud by se dospělo k závěru, že město platilo cenu převyšující tržní úroveň, znamenalo by to, že ji platili i komerční uživatelé TS. Podle názoru norských orgánů neexistuje důvod se domnívat, že by komerční uživatelé za pronájem haly v Trondheim Spektrum platili cenu převyšující tržní úroveň ⁽⁸⁹⁾.

⁽⁸⁵⁾ Dokument č. 859501, s. 18.

⁽⁸⁶⁾ Údaje z roku 2017.

⁽⁸⁷⁾ Viz oddíl 5.4.2 tohoto rozhodnutí.

⁽⁸⁸⁾ Dokument č. 1040641, s. 9.

⁽⁸⁹⁾ Dokumenty č. 1040641, s. 10 a č. 1054298, s. 5.

- (130) Norské orgány mají za to, že by Kontrolní úřad mohl dospět k závěru, že nájemní smlouvy neobsahují žádný prvek podpory. Aby Kontrolnímu úřadu pomohly k tomuto závěru dospět, poskytly dosud norské orgány následující informace:
- Externí referenční hodnoty, tj. hodinové sazby za pronájem haly ve srovnatelné víceúčelové infrastruktuře.
 - „Vnitřní referenční hodnoty“, tj. dokumentaci, z níž vyplývá, že z jiných činností má TS příjmy na zhruba stejné úrovni, přičemž tyto činnosti vyžadují menší kapacitu.
 - Dokumentaci dokládající, že TS neprodává svou kapacitu třetím stranám za uměle nízké ceny, což znamená, že její „komerční“ činnosti nejsou křížově subvencovány ⁽⁹⁰⁾.

6.4.1.3. Posouzení Kontrolního úřadu ohledně dohod o pronájmu

- (131) Aby bylo možné určit, zda je transakce v souladu s tržními podmínkami, lze ji posoudit na základě podmínek, za nichž uskutečnily srovnatelné transakce srovnatelné soukromé subjekty ve srovnatelné situaci ⁽⁹¹⁾.
- (132) Referenční srovnávání nemusí být vhodnou metodou ke zjištění tržních cen v případě, kdy dostupné referenční hodnoty nejsou stanoveny s ohledem na aspekty trhu nebo kdy jsou stávající ceny významně narušeny veřejnými zásahy ⁽⁹²⁾.
- (133) Navíc, jak norské orgány uvedly, pokud jde o porovnání těchto areálů, existují výrazné rozdíly například v denní době pronájmu ⁽⁹³⁾, v počtu hodin pronájmu, v kvalitě zařízení a v jejich lokalitách v rámci měst (případně mimo města).
- (134) Kontrolní úřad má za to, že referenční hodnoty poskytnuté norskými orgány nejsou dostatečně srovnatelné ani vhodné pro stanovení tržní ceny, s níž lze přímo porovnat nájemné placené podle dohody o pronájmu, viz 142. až 152. bod odůvodnění níže.
- (135) Aby mohl Kontrolní úřad dospět k závěru, že dohody o pronájmu obsahují prvky podpory, a tudíž poskytují společnosti TS výhodu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP, musel by zjistit, že se cena zaplacená podle dohod o pronájmu odchyluje od tržní ceny natolik, že tím lze takový závěr odůvodnit ⁽⁹⁴⁾.
- (136) Jak je uvedeno výše, v daném případě není možné stanovit přesnou tržní cenu za použití tradičních metod referenčního srovnávání, neboť nelze určit srovnatelné a vhodné referenční hodnoty.
- (137) Navíc stanovení ceny na základě nákladů na poskytování služeb podle dohody o pronájmu se v tomto případě nejeví jako vhodné, jelikož je obtížné smysluplně určit příslušný podíl investičních nákladů, který by měl být přiřazen k dohodě o pronájmu, ani to, jaká by byla výše těchto nákladů v případě, že by společnost TS nevykonávala ostatní činnosti.
- (138) Jak norské orgány vysvětlily, k částečné renovaci a rozšíření Trondheim Spektrum vedlo to, že město nemělo odpovídající zařízení pro pořádání větších sportovních a kulturních akcí. V této souvislosti norské orgány uvedly, že v Trondheimu se bude v roce 2020 konat mistrovství Evropy v házené mužů a žen. Jedním z cílů modernizace tedy bylo, aby renovovaný areál splňoval požadavky Evropské házenkářské federace a aby dokázal pojmout velké množství diváků.

⁽⁹⁰⁾ Dokument č. 1085422, s. 5.

⁽⁹¹⁾ Pokyny Kontrolního úřadu o pojmu státní podpora, bod 98.

⁽⁹²⁾ Pokyny Kontrolního úřadu o pojmu státní podpora, bod 99.

⁽⁹³⁾ Podle vysvětlení norských orgánů se za všechny denní doby neplatí stejné sazby.

⁽⁹⁴⁾ Viz například rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 305/09/KOL ze dne 8. července 2009 o smlouvě o prodeji energie uzavřené obcí Notodden a společností Becromal Norway AS, s. 11.

- (139) Podle názoru Kontrolního úřadu lze předpokládat, že soukromý hospodářský subjekt, který si pronajímá kapacitu pro účely poskytování halových prostor sportovním klubům mládeže, by nepřistoupil na cenu pokrývající značné náklady, jež jsou spojené s renovacemi a rozšiřováním areálu, které jsou v nepoměru k jeho potřebám vyplývajícím z nájemní smlouvy. Pokud by byl takový přístup akceptován, byl by tím umožněn mechanismus, podle něhož by město mohlo za pronájem zařízení pro poskytování halových prostor pro sportování mládeže platit cenu, jež by odpovídala finanční potřebě provést celkovou modernizaci zařízení, aniž by tento příspěvek oznámilo jako státní podporu ⁽⁹⁵⁾.
- (140) Výstavbu areálů pro sportovní a jiné veřejné akce a podporu různých druhů činností, jež přinášejí užitek široké veřejnosti, lze považovat za odpovědnost státu. Za takových okolností by stát nejednal jako tržní subjekt. Jednal by jako orgán veřejné moci Stát proto může tyto činnosti za určitých okolností financovat poskytnutím státní podpory. Aby se však na takové opatření vztahovala bloková výjimka, muselo by splňovat všechna příslušná kritéria stanovená v obecném nařízení o blokových výjimkách ⁽⁹⁶⁾, případně by muselo být oznámeno a schváleno jako slučitelné podle čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP.
- (141) S ohledem na výše uvedené musí Kontrolní úřad při posuzování toho, zda nájemní smlouvy obsahují prvky podpory, vycházet z jiných metod. Kontrolní úřad má za to, že ačkoli referenční hodnoty poskytnuté norskými orgány nelze přímo použít, mohou přispět k určení rozpětí cen zjištěných na trhu, aby bylo možné posoudit, jestli cena placená podle dohod o pronájmu není vzdálená tomu, co se v případě podobných služeb jeví jako tržní podmínky.
- (142) Norské orgány poskytly Kontrolnímu úřadu přehled cen, které město platí jiným areálům za pronájem haly pro stejné účely, pro které nakupuje kapacitu haly od TS ⁽⁹⁷⁾. Podle názoru Kontrolního úřadu jde o údaje, které jsou nejlépe srovnatelné s dohodami o pronájmu posuzovanými v tomto rozhodnutí.
- (143) Kontrolní úřad se domnívá, že tyto areály jsou pro srovnání s kapacitou haly, kterou si město pronajímá, vhodnější než příklady cen, jež si účtují areály v jiných městech ⁽⁹⁸⁾. Poskytnuté údaje o hodinových sazbách ostatních areálů zřejmě platí v situacích, kdy je zařízení pronajato na omezenou dobu a pro různé akce. Tyto areály se rovněž liší, pokud jde o jejich zařízení.
- (144) Referenční hodnoty poskytnuté norskými orgány ohledně pronájmu prostor sportovních hal ze strany města, se rovněž týkají případů, kde je areál pro tentýž druh služeb pronajímán na větší množství hodin – tato množství se však neblíží počtu hodin pronajímáných na základě dohody o pronájmu uzavřené městem a společností TS. Tyto areály se také nacházejí v Trondheimu ⁽⁹⁹⁾.
- (145) Norské orgány uvedly, že cena se pohybuje mezi 350 a 2 046 NOK za hodinu. Norské orgány tvrdí, že hodinové sazby, které město platí na základě mnoha takovýchto jednotlivých dohod, jsou bezesporu nižší než tržní ceny, a proto nejsou zcela srovnatelné, jelikož řada těchto areálů byla částečně financována státem a je smluvně vázána poskytovat určitou kapacitu za pevně stanovené sazby, a kromě toho se tyto dohody mohou vztahovat na různé denní/týdenní doby, jejichž ceny se liší ⁽¹⁰⁰⁾.

⁽⁹⁵⁾ Norské orgány předložily zprávu poradenské společnosti Norion (dokument č. 1085426), která se snažila zjistit, jaká by měla být hodinová sazba za pronájem v případě, že by společnost TS vyžadovala přiměřenou návratnost investic. Uvedený odhad však nerozlišuje mezi různými druhy služeb. Jde spíše o celkový odhad založený na převzaté struktuře nákladů jiných areálů. Takový přístup neposkytuje nezbytné informace pro zjištění, zda hodinová sazba za pronájem placená městem společností TS odráží náklady na poskytování služeb, na které se vztahují dohody o pronájmu.

⁽⁹⁶⁾ Viz článek 55 obecného nařízení o blokových výjimkách, týkající se podpory na sportovní a multifunkční rekreační infrastrukturu.

⁽⁹⁷⁾ Dokument č. 859501, oddíl 3.8.2.

⁽⁹⁸⁾ Za účelem srovnání cen, jež TS účtuje třetím stranám, poukázaly norské orgány například na Vestlandhallen a Haukelandshallen v Bergenu, Tromsøhallen v Tromsø a další areály. Viz oddíl 1.2.1.2 níže.

⁽⁹⁹⁾ Počet hodin pronajímáných v těchto areálech se pohybuje od 6 do 1 344 (poskytnuté informace se týkají hodin pronajátých v roce 2015).

⁽¹⁰⁰⁾ Dokument č. 1085422, s. 28–29.

- (146) Navíc pouze v případě dvou z jedenácti areálů s uzavřenou dohodou o pronájmu (Heimdal a Utleira), u kterých byly poskytnuty údaje o cenách, se výše nájemného blíží ceně, již město platí společnosti TS ⁽¹⁰¹⁾. Norské orgány uznaly, že sazby těchto dvou areálů jsou vyšší než sazby placené ostatním areálům, o kterých byly poskytnuty informace. Norské orgány vysvětlily, že sazby nemusí odrážet tržní cenu – město totiž při stanovování sazby za pronájem vzalo v úvahu také svůj zájem na podpoře činnosti dobrovolných sportovních klubů založených na členství. V případě těchto areálů může tedy být tržní cena mírně nižší, než je uvedeno ⁽¹⁰²⁾.
- (147) Podle veřejně dostupných informací na internetových stránkách areálu Heimdal se hodinové sazby v závislosti na typu smlouvy pohybují od 275 do 550 NOK. Zdá se tedy, že sazba, kterou tento areál účtuje tržním subjektům, je podstatně nižší než sazba, již podle dohody o pronájmu platí město.
- (148) V případě zbývajících devíti dohod o pronájmu si areály účtují cenu, která je o 77 % až 242 % ⁽¹⁰³⁾ nižší než cena, již město platilo společnosti TS podle starých dohod o pronájmu, a o 154 % až 385 % nižší než cena, kterou město platí společnosti TS na základě dohody o pronájmu z roku 2019.
- (149) Čtyři z jedenácti areálů, jejichž údaje o cenách byly poskytnuty, jsou pronajímány od soukromých subjektů ⁽¹⁰⁴⁾. Ceny se v případě těchto čtyř areálů pohybují od 425 NOK do 677 NOK.
- (150) Kontrolní úřad se proto domnívá, že referenční hodnoty poskytnuté norskými orgány spíše prokazují, že cena placená městem podle dohod o pronájmu byla podstatně vyšší než cena placená jiným areálům a účtovaná těmito areály, a to nejen v případě minulých dohod, ale zejména v případě dohody o pronájmu z roku 2019, kdy byla cena placená za pronájem kapacity haly zvýšena.
- (151) Podle názoru Kontrolního úřadu nelze takové rozdíly v cenách mezi hodinovou sazbou těchto areálů a hodinovou sazbou, kterou platí město na základě dohody o pronájmu se společností TS – přičemž všechny areály si město pronajímá za stejným účelem –, zcela vysvětlit tím, že některé z těchto areálů mohly být částečně financovány státem nebo se mohly zavázat k poskytování určité kapacity za pevně stanovenou sazbu. Skutečnost, že se tyto dohody mohou týkat určitých částí dne nebo týdne, jejichž cenová hodnota se liší, platí ve stejné míře pro všechny areály, jejichž údaje norské orgány poskytly jako možné referenční hodnoty.
- (152) Na základě výše uvedených úvah nemůže Kontrolní úřad vyloučit, že nájemní smlouvy z let 2007 až 2017 a dohoda o pronájmu z roku 2019 přinesly společnosti TS výhodu. Avšak vzhledem k tomu, že taková podpora by byla slučitelná s fungováním Dohody o EHP podle jejího čl. 61 odst. 3 písm. c), není nutné dospět ke konečnému zjištění o existenci podpory ⁽¹⁰⁵⁾.

6.4.2. **Opatření č. 6 – navýšení kapitálu v souvislosti s novými a neočekávanými náklady – obecné nařízení o blokových výjimkách**

- (153) Norské orgány podle článku 55 obecného nařízení o blokových výjimkách navýšily kapitál společnosti TS o 55 milionů NOK (přibližně 5,68 milionu EUR). Norské orgány vysvětlily, že společnost TS nemůže tyto dodatečné náklady pokrýt ze svých stávajících prostředků ani prostřednictvím dodatečného tržního financování.
- (154) Norské orgány uvedly, že navýšení kapitálu nepřináší společnosti TS žádnou výhodu. Podle norských orgánů je kapitálová injekce v řadě ohledů výhodná pro město jakožto vlastníka společnosti TS.
- (155) Norské orgány uvedly, že celkově budou mít všechny změny pravděpodobně významný dopad na ziskovost TS, a to zejména ve srovnání s hypotetickým srovnávacím scénářem, podle kterého by jednotlivé úpravy sedadel, výtahů a skladovacích prostor nebyly provedeny. Všechna opatření by měla za následek zvýšení příjmů/snížení nákladů, zatímco jiná řešení by vedla k opaku ⁽¹⁰⁶⁾.

⁽¹⁰¹⁾ Těmito areály jsou Heimdal a Utleira, jejichž ceny jsou uvedeny ve výši 2 046 NOK, respektive 1 302 NOK za hodinu.

⁽¹⁰²⁾ Dokument č. 1096774.

⁽¹⁰³⁾ Podle staré dohody o pronájmu činila hodinová sazba 1 200 NOK a podle nové dohody o pronájmu činí 1 700 NOK, zatímco hodinové sazby ostatních areálů se pohybují od 350 do 677 NOK.

⁽¹⁰⁴⁾ Jedná se o Autronica – hallen (472 NOK), KVT – hallen (677 NOK), Utleirahallen (600 NOK) a Charlottenlund (425 NOK).

⁽¹⁰⁵⁾ Pokud jde o tuto argumentaci, viz např. rozhodnutí Komise 2013/452/EU ze dne 2. května 2013 o státní podpoře SA.33618 (12/C), kterou Švédsko zamýšlí poskytnout pro arénu v Uppsale (Úř. věst. L 243, 12.9.2013, s. 19).

⁽¹⁰⁶⁾ Dokument č. 1085422, s. 10.

- (156) Norské orgány dále vysvětlily, že navýšení kapitálu provedlo město v pozici téměř jediného akcionáře TS, která mu umožňuje nakoupit zbývající akcie, a to i bez souhlasu současných menšinových akcionářů. V pozici jediného akcionáře získá město výhodné postavení, neboť podle norského zákona o společnostech s ručením omezeným (*Norwegian Limited Liability Companies Act*) ⁽¹⁰⁷⁾ může jednostranně rozhodnout o tom, jak by měla být společnost TS v budoucnu provozována.
- (157) Podle norských orgánů by tržně jednající hospodářský subjekt, který by měl na výběr mezi těmito dvěma scénáři, pravděpodobně postupoval stejně jako město. Norské orgány se každopádně domnívají, že neexistují dostatečné údaje pro vyvození závěru, že nebyla dodržena zásada tržně jednajícího hospodářského subjektu ⁽¹⁰⁸⁾.
- (158) Norské orgány uvedly, že hodnota akcií TS – která ze své podstaty souvisí s infrastrukturou TS – bude v souvislosti s dokončeným areálem Trondheim Spektrum vyšší než v případě, že by byl projekt renovace zastaven. Změny financované z navýšení kapitálu přispějí k dosažení ziskovosti TS, k úspoře nákladů a k posílení schopnosti infrastrukturu vytvářet příjmy.
- (159) Město mimoto výrazně zvýšilo svůj podíl v TS. To v první řadě znamená, že hodnota jeho podílu vzrostla. Město za 55 milionů NOK koupilo 18 % podíl ve společnosti vlastníci infrastrukturu, jejíž rozšíření samo o sobě stojí téměř 600 milionů NOK. Navíc postavení (téměř) jediného vlastníka společnosti TS umožní městu příměji a bezprostředněji ovlivňovat její fungování a budoucnost.
- (160) Norské orgány uvádějí, že ve střednědobém až dlouhodobém horizontu není v žádném případě nepravděpodobné, že by Trondheim Spektrum mohlo být prodáno za cenu, která by přinesla přijatelnou návratnost investice do kapitálové injekce. Pokud společnost Trondheim Spektrum prodána nebude, její hodnota se po rozšíření areálu a po zavedení obchodního plánu a obchodní strategie směřující k tomu, že větší část příjmů bude pocházet z komerčních činností, s největší pravděpodobností výrazně zvýší.
- (161) Jestliže stát tvrdí, že jednal jako subjekt v tržním hospodářství, musí v případě pochybností předložit důkazy, které prokazují, že rozhodnutí o provedení transakce bylo přijato na základě hospodářských hodnocení srovnatelných s těmi, která by za podobných okolností prováděl pro účely určení výnosnosti nebo hospodářských výhod transakce racionální subjekt v tržním hospodářství (s podobnými charakteristikami jako dotýčný veřejnoprávní subjekt) ⁽¹⁰⁹⁾.
- (162) Úroveň náročnosti tohoto posouzení *ex ante* se může lišit v závislosti na složitosti dotýčné transakce a hodnotě příslušného majetku, zboží nebo služeb. Tato hodnocení *ex ante* by měla být obvykle provedena za pomoci odborníků s příslušnými dovednostmi a zkušenostmi. Vždy by také měla být založena na objektivních kritériích a neměla by být ovlivněna aspekty veřejné politiky. Věrohodnost hodnocení mohou dále doložit hodnocení provedená nezávislými odborníky.
- (163) K určení toho, zda určité opatření poskytuje hospodářskou výhodu, je třeba posoudit, jestli by za podobných okolností subjekt v tržním hospodářství, jehož velikost je srovnatelná s velikostí zkoumaného podniku, realizoval kapitálovou investici ve stejné výši, zejména s ohledem na dostupné informace a vývoj předvídatelný v době uskutečnění této investice.
- (164) Zásada tržně jednajícího hospodářského subjektu byla rozpracována s ohledem na různé hospodářské transakce. Soudy EHP stanovily „zásadu investora v tržním hospodářství“ za účelem určení existence státní podpory v případě veřejných investic (zejména kapitálových injekcí). Aby bylo možné zjistit, zda investice veřejnoprávního subjektu představuje státní podporu, je nutné posoudit, zda by mohl být za podobných okolností k provedení dané investice motivován soukromý investor srovnatelné velikosti působící za běžných tržních podmínek ⁽¹¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁷⁾ *Lov om aksjeselskaper (aksjeloven)*, LOV-1997-06-13-44.

⁽¹⁰⁸⁾ Dokument č. 1085422, s. 10 až 15.

⁽¹⁰⁹⁾ Pokyny Kontrolního úřadu o pojmu státní podpora, bod 79. Viz rozsudek ve věci *Komise v. EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, body 82–85. Viz též rozsudek ve věci *Land Burgenland v. Komise*, C-214/12 P, C-215/12 P a C-223/12 P, EU:C:2013:682, bod 61.

⁽¹¹⁰⁾ Pokyny Kontrolního úřadu o pojmu státní podpora, bod 74.

- (165) Soulad se zásadou tržně jednajícího hospodářského subjektu lze prokázat obchodním plánem *ex ante*, na jehož základě bylo přijato rozhodnutí o investici⁽¹¹¹⁾. Stát se může dovolávat pouze objektivních a ověřitelných skutečností, které zohlednil před přijetím rozhodnutí o uskutečnění investice nebo současně s ním.
- (166) Musí být tedy prokázáno, že investice vychází z hospodářského hodnocení srovnatelného s hodnocením, které by před uskutečněním takové investice prováděl pro účely určení její budoucí návratnosti soukromý investor nacházející se v obdobné situaci.
- (167) Hospodářská hodnocení provedená až po poskytnutí uvedené (potenciální) výhody, zpětné konstatování o skutečné návratnosti uskutečněné investice nebo odůvodnění následující po rozhodnutí o zvoleném postupu nepostačují jako důkaz toho, že stát učinil rozhodnutí o investici stejným způsobem jako soukromý investor v rámci tržního hospodářství⁽¹¹²⁾.
- (168) Skutečnost, že poskytnutí kapitálu je na základě obezřetnostních pravidel nebo odhadu podstupovaných rizik údajně nezbytné k pokračování činnosti podniku nebo k přiměřené kapitalizaci činnosti, není dostatečným podkladem k tomu, aby mohl být učiněn závěr, že byly splněny požadavky zásady investora v tržním hospodářství.
- (169) Soukromý investor by za běžných tržních podmínek takovou kapitálovou investici uskutečnil pouze v případě, že by očekávaná návratnost v době poskytnutí tohoto kapitálu byla s ohledem na informace dostupné a vývoj předvídatelný v tomto konkrétním okamžiku považována za dostatečnou.
- (170) Při uplatňování zásady tržně jednajícího hospodářského subjektu se předpokládá, že soukromý investor bude usilovat o maximalizaci zisku⁽¹¹³⁾. Jak uvedl Tribunál v rozsudku ve věci, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale v. Komise*, „soukromý investor se za běžných podmínek nespokojí s tím, že jeho investice není ztrátová nebo že mu poskytuje jen omezené zisky. Bude se totiž snažit o přiměřenou racionalizaci výnosu své investice v závislosti na daných okolnostech a na uspokojení svých krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých zájmů, a to i v případě investice do podniku, v jehož základním kapitálu již vlastní podíl⁽¹¹⁴⁾“.
- (171) Norské orgány uvedly, že město posoudilo, zda by jako většinový akcionář společnosti Trondheim Spektrum mělo na základě objektivních kritérií provést další investice ve formě navýšení kapitálu. Kromě toho existovaly z hlediska tržního hospodářství dobré důvody pro to, aby město, zejména s ohledem na hypotetický srovnávací scénář, navýšení kapitálu provedlo⁽¹¹⁵⁾.
- (172) Nicméně z informací poskytnutých norskými orgány vyplývá, že před přijetím rozhodnutí o poskytnutí kapitálové injekce neprovedlo město žádné hospodářské hodnocení *ex ante*. Bez konkrétního posouzení očekávané návratnosti investice nelze zdůvodnění, že hospodářský subjekt, který by měl možnost volby mezi dokončením renovace a druhou možností, by pravděpodobně postupoval stejně jako město⁽¹¹⁶⁾, považovat za dostatečné.

⁽¹¹¹⁾ Viz například rozsudky ve věcech *Komise v. EDF*, C-124/10 P, EU: 2012: 318, body 83 až 85 a 105, *Francie v. Komise (Stardust Marine)*, C-482/99, EU:C:2002:294, body 70 až 72, a *Cityflyer Express v. Komise*, T-16/96, EU:T:1998:78, bod 76. Viz rovněž rozhodnutí ve věci *Shetland Shellfish* (rozhodnutí Komise 2006/226/ES, Úř. věst. L 81, 18.3.2006, s. 36), ve kterém Komise zamítla dvě zprávy vypracované orgány Shetlandských ostrovů obsahující prognózy výsledovky, rozvahy a výkazu peněžních toků na léta 2000, 2001 a 2002. Spojené království poukázalo na *ex ante* povahu studií a „konzervativnost a rozumnost“ předpokladů, na nichž se zakládají, avšak Komise došla k závěru, že soukromý investor v podmínkách tržního hospodářství by je považoval za nedostatečné, navzdory dotčeným relativně nízkým částkám.

⁽¹¹²⁾ Viz například rozsudek ve věci *Komise v. EDF*, C-124/10 P, EU:2012:318, body 82 až 86 a 105, a rozhodnutí Komise 2014/274/EU ze dne 20. března 2013 o státní podpoře č. SA.23420 (11/C, ex NN40/10), kterou Belgie poskytla společnosti SA Ducroire (Úř. věst. L 144, 15.5.2014, s. 29), 150. až 151. bod odůvodnění.

⁽¹¹³⁾ Viz rozsudky ve věcech *Itálie v. Komise*, C-303/88, EU:C:1991:136, a *Westdeutsche Landesbank Girozentrale v. Komise*, T-228/99 a T-233/99, EU:T:2003:57.

⁽¹¹⁴⁾ Viz rozsudek ve věci *Westdeutsche Landesbank Girozentrale v. Komise*, T-228/99 a T-233/99, EU:T:2003:57, body 314 a 315.

⁽¹¹⁵⁾ Dokument č. 1096774.

⁽¹¹⁶⁾ Dokument č. 1085422, s. 10 až 15.

- (173) Vysvětlení podaná norskými orgány neprokazují, že by investice byla pro investora v tržním hospodářství dostatečně zisková⁽¹¹⁷⁾. To platí jak pro nové náklady, tak pro překročení nákladů. Posouzení nemůže být založeno na obecných vysvětleních, jako jsou ta, jež poskytly norské orgány. Nebyly poskytnuty například žádné odhady týkající se očekávaného nárůstu příjmů vlivem vyššího počtu sedadel ani odhady předpokládaného zvýšení efektivity, které by mělo být dosaženo díky větším výtahům a prostornějším skladovacím prostorům.
- (174) Kontrolní úřad poskytl norským orgánům možnost předložit jakékoli takové dokumenty týkající se transakce. Norské orgány neposkytly žádná hospodářská hodnocení srovnatelná s těmi, která by před uskutečněním takové investice prováděl pro účely určení její budoucí návratnosti soukromý investor nacházející se v obdobné situaci. Norské orgány tedy neposkytly důkazy o tom, že by předpokládaná budoucí ziskovost byla z hlediska soukromého investora uspokojivá⁽¹¹⁸⁾. V době, kdy společnost TS požádala o navýšení kapitálu, vlastnilo město v 78 % jejích akcií. Další vlastníci TS neprojevovali o účast na navýšení kapitálu zájem. Několik menšinových akcionářů naopak souhlasilo s převodem svých akcií na město za 1 NOK.
- (175) Skutečnost, že ostatní akcionáři nebyli ochotni se na navýšení kapitálu podílet a dokonce své podíly převedli za 1 NOK na město, lze považovat za známku toho, že tržní subjekty transakci nevnímaly jako ziskovou.
- (176) Závěrem Kontrolní úřad shledává, že navýšení kapitálu představuje pro společnost TS výhodu, která odpovídá celé části, o níž byl kapitál navýšen.

6.4.3. Opatření č. 7 – financování nákladů na infrastrukturu

- (177) Pro stanovení toho, zda opatření poskytuje podniku hospodářskou výhodu, není důležitá přesná podoba opatření. Pro pojem státní podpora je relevantní nejen poskytnutí pozitivních hospodářských výhod, ale zvýhodnění může představovat i zbavení ekonomické zátěže. Posledně uvedená skutečnost představuje širokou kategorii, která zahrnuje jakékoli snížení nákladů, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku. To se týká všech případů, kdy jsou hospodářské subjekty osvobozeny od nákladů, jež jsou neodmyslitelně spjaty s jejich hospodářskou činností⁽¹¹⁹⁾.
- (178) Pojem „výhoda“ se rovněž vztahuje na situace, kdy subjekty nemusí nést náklady, které obvykle v daném právním řádu nesou jiné srovnatelné hospodářské subjekty, a to bez ohledu na nehopodářskou povahu činnosti, s níž jsou náklady spojeny⁽¹²⁰⁾.
- (179) Výstavba infrastruktury, která je určena pro činnosti prováděné státem při výkonu jeho veřejných pravomocí a která nebude komerčně využívána, je v zásadě vyloučena z uplatňování pravidel státní podpory⁽¹²¹⁾.
- (180) I když je infrastruktura – jako je ta, která je posuzována v tomto případě – financována ze státních zdrojů a není využívána komerčně, může být zjištěna selektivní výhoda:
- Pokud pravidla, která obvykle platí pro daný projekt, ukládají předkladatelům projektu, aby nesli část nákladů, může k selektivní výhodě dojít v případě, že předkladatel zaplatí méně, než vyžadují právní předpisy.
 - Nemá-li infrastruktura obecný charakter a slouží pouze jednomu podniku nebo omezenému počtu podniků, které jsou předem známy, a je-li natolik uzpůsobena jejich potřebám, že by podnik či podniky měly za obvyklých okolností nést náklady na infrastrukturu samy⁽¹²²⁾.

⁽¹¹⁷⁾ Viz například rozsudek ve věci *Westdeutsche Landesbank Girozentrale v. Komise*, T-228/99 a T-233/99, EU:T:2003:57, bod 255, a rozhodnutí 2014/274/EU, 153. bod odůvodnění.

⁽¹¹⁸⁾ Rozhodnutí 2014/274/EU, 150. a 151. bod odůvodnění.

⁽¹¹⁹⁾ Pokyny Kontrolního úřadu o pojmu státní podpora, bod 68.

⁽¹²⁰⁾ Pokyny Kontrolního úřadu o pojmu státní podpora, bod 68.

⁽¹²¹⁾ Viz například rozhodnutí Komise ze dne 8. ledna 2016, SA.36019, 36. bod odůvodnění, a analytický přehled Komise týkající se infrastruktury silnic, mostů, tunelů a vnitrozemských vodních cest, který je k dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/grid_roads_en.pdf

⁽¹²²⁾ Viz například rozhodnutí Komise ze dne 8. ledna 2016, SA.36019, 38. a 46. bod odůvodnění a citovaná judikatura.

- (181) Norské orgány uvedly, že daná infrastruktura je veřejnou infrastrukturou obecné povahy a že společnost TS nezaplátila méně, než vyžadují právní předpisy. Financování infrastruktury se týká tří opatření.
- (182) Za prvé jde o most spojující poloostrov Nidarø s pevninou, kde se nachází kostel Ilen kirke. Podle norských orgánů je stávající most zastaralý. Most je plně financován městem. Most propojí centrální části města a také významné rekreační oblasti a parky, a bude tedy přínosem pro všechny občany a návštěvníky Trondheimu.
- (183) Za druhé práce v ulici Klostergata se týkají vodovodního systému a systému odpadních vod, které by musely být vyměněny v každém případě. Jejich výměna probíhá současně se stavebními pracemi na zařízení Trondheim Spektrum. V souladu s hlavním plánem pro kanalizaci a vodní prostředí na období 2013–2024, hlavním plánem pro dodávky vody na období 2004–2012 a dílčím městským plánem pro dodávky vody na období 2017–2028 musí město oddělovat šedou vodu od povrchové a obnovit staré vodovodní potrubí. Doporučuje se, aby tato opatření byla provedena do 10 let (od roku 2014). Město usiluje o koordinaci svých prací s ostatními subjekty. Vodovodní potrubí v ulici Klostergata bylo instalováno v letech 1895–1915. Norské orgány vysvětlily, že město části tohoto potrubí vždy vyměňuje, když jsou na silnici nebo v jejím okolí prováděny jiné práce. TS uhradí částku ve výši 20 milionů NOK ⁽¹²³⁾.
- (184) Za třetí, cílem zelené struktury a veřejného parku je zajistit, aby vznikla atraktivní místa pro činnost a rekreaci široké veřejnosti. Město plánuje výsadbu zeleně v blízkosti řeky s cílem vytvořit příznivé životní prostředí pro rostliny a živočichy. Norské orgány vysvětlily, že zelená struktura a veřejný park nejsou pro projekt nezbytné, ale tvoří spíše infrastrukturu, která bude přínosem pro všechny občany a návštěvníky Trondheimu ⁽¹²⁴⁾.
- (185) Aby bylo možné posoudit, zda opatření představuje státní podporu, musí Kontrolní úřad analyzovat účinek dotyčných opatření, a nikoli sledované cíle. I kdyby byl plán infrastruktury přijat v souvislosti s plány dotčené výstavby, musel by Kontrolní úřad posoudit, zda má infrastruktura obecný užitek, nebo je prospěšná pouze pro dotčenou výstavbu. Pouze ve druhém případě – aby se nejednalo o státní podporu – by měl infrastrukturu financovat stavebník ⁽¹²⁵⁾.
- (186) Norské orgány vysvětlily, že opatření financovaná (částečně) městem nemají přímý faktický vztah k výstavbě a jsou výsledkem veřejné politiky města, jejímž cílem je poskytovat tento typ všeobecně přístupné infrastruktury a v územním plánu navržené zelené struktury ⁽¹²⁶⁾. Oblast uvedená v územním plánu je součástí významné rekreační oblasti, která se nachází na březích řeky Nidelva a vyznačuje se výskytem velmi rozmanitých druhů rostlin a živočichů. Poloostrov Nidarø je součástí sítě stezek pro pěší, které obyvatelé města s oblibou využívají k rekreaci a k pobytu v přírodě ⁽¹²⁷⁾.
- (187) S ohledem na informace poskytnuté norskými orgány má Kontrolní úřad za to, že předmětná opatření v oblasti infrastruktury jsou určena pro účely trondheimské veřejnosti, které přinesou užitek. V důsledku výstavby může sice v této oblasti dojít k nárůstu provozu, avšak výsledky prováděných prací budou přínosem pro všechny místní obyvatele ⁽¹²⁸⁾.
- (188) Jak je uvedeno výše, město a TS uzavřely ohledně této výstavby dohodu o výstavbě ⁽¹²⁹⁾. Norské orgány vysvětlily, že město ani stavebník nemají povinnost dohodu o výstavbě uzavírat.
- (189) Dohody o výstavbě jsou nástrojem, který stavebníkovi a městu pomáhá zajistit, aby byly splněny požadavky podle územního plánu a stanovených postupů, a to včetně požadavků na obecná opatření v oblasti infrastruktury. Tyto dohody mohou, ale nemusí zahrnovat ustanovení, kterými jsou stavebníkovi uloženy některé hospodářské náklady související s obecnými opatřeními v oblasti infrastruktury. Důležité je, že dohody o výstavbě jsou výsledkem jednání mezi obcí a stavebníkem.

⁽¹²³⁾ Dokument č. 874440, s. 24.

⁽¹²⁴⁾ Dokument č. 1085422, s. 15, a dokument č. 1059170.

⁽¹²⁵⁾ Viz například rozhodnutí Komise 2003/227/ES ze dne 2. srpna 2002 o různých opatřeních a státní podpoře investované Španělskem ve prospěch zábavního parku „Terra Mítica SA“ poblíž města Benidorm (Alicante) (Úř. věst. L 91, 8.4.2003, s. 23), 62. až 67. bod odůvodnění, a rozhodnutí Komise (EU) 2015/508 ze dne 1. října 2014 o údajné infrastrukturní podpoře ve prospěch podniku Propapier PM2 GmbH poskytnuté Německem – Státní podpora – SA.36147 (C 30/10) (ex NN 45/10; ex CP 327/08) (Úř. věst. L 89, 1.4.2015, s. 72).

⁽¹²⁶⁾ Dokument č. 1059846.

⁽¹²⁷⁾ Dokument č. 874440, s. 23.

⁽¹²⁸⁾ Viz například rozhodnutí 2003/227/ES, 62. až 67. bod odůvodnění.

⁽¹²⁹⁾ Dokument č. 1059848.

- (190) Právní předpisy neobsahují žádná ustanovení, která by vyžadovala, aby obce jakékoli takové náklady stavebníkům ukládaly. Pokud však k uzavření dohody o rozvoji mezi obcí a stavebníkem dojde, stanoví příslušné právní předpisy meze toho, které náklady lze stavebníkovi uložit. Důvodem je asymetrické rozdělení moci, pokud jde o sjednávání a uzavírání dohod o výstavbě, přičemž jsou zvýhodněny obce.
- (191) Norské orgány v tomto ohledu poukázaly na nedávný rozsudek Okresního soudu v Oslu, ve kterém soud uvedl, že „důvodem pro § 17-3 zákona o územním plánování a výstavbě byla mimo jiné potřeba stanovit meze toho, co mohou obce do dohody o výstavbě zahrnout, jelikož obec má pravomoc povolovat a zakazovat projekty, a má tedy vlivné postavení. Toto ustanovení proto stanoví požadavek nezbytnosti, vhodnosti a přiměřenosti“⁽¹³⁰⁾.
- (192) Norské orgány vysvětlily, že manévrovací prostor města je tudíž omezen právním rámcem, a pokud jde o testy nezbytnosti a přiměřenosti, tak i výše uvedenou judikaturou. Přesto se město snaží ukládat stavebníkům co nejvíce nákladů. Město sice přijalo zásadu úplného přenesení nákladů, avšak tuto zásadu v praxi poněkud zmírňují omezení stanovená vnitrostátním právním rámcem.
- (193) Pro rozdělování nákladů mezi obec a stavebníka v rámci dohody o výstavbě neexistují žádné vzorce ani předem stanovené výpočty. Podle norských orgánů by takové výpočty nebyly zákonem vyžadovány ani by nebyly užitečné v praxi. Na to, aby bylo možné využít matematické modely, jsou projekty, stavebníci a ekonomické možnosti různých projektů příliš rozmanité.
- (194) Město posuzuje návrhy podané stavebníkem. Aby při tom byla zajištěna přiměřenost rozdělení nákladů, jsou celkové náklady, které musí stavebník nést, porovnány s jinými projekty a s praxí (náklady na příspěvek na veřejnou infrastrukturu na metr čtvereční užité plochy). Pro typický projekt bytové výstavby, jehož ziskovost je obvykle velmi vysoká, činí přijatelné náklady na metr čtvereční užité plochy přibližně 2 000 NOK nebo méně. Podle norských orgánů dosahují komerční projekty nebo projekty veřejných služeb obvykle nižší ziskovosti, a proto obecně vykazují nižší náklady na metr čtvereční užité plochy.
- (195) Na základě dohody o výstavbě, kterou město uzavřelo s TS na základě této praxe, činí náklady TS 2 226 NOK na metr čtvereční užité plochy.
- (196) Na žádost Kontrolního úřadu poskytly norské orgány další informace týkající se nedávných, poměrně velkých stavebních projektů v Trondheimu, v jejichž případě byla uzavřena dohoda o výstavbě. Žádný z těchto projektů nenesl podstatně vyšší náklady na metr čtvereční užité plochy než projekt TS. Jedná se o projekty bytové výstavby, komerční projekty a projekty veřejných služeb. Některé patří pouze do jedné z těchto kategorií, jiné jsou smíšené.
- (197) Náklady uložené společnosti TS v dohodě o výstavbě jsou vyšší než ve většině těchto případů. Norské orgány uvedly, že dokonce i vysoce ziskové komerční projekty, jako je rozšíření hotelu a výstavba nákupního centra, nesou nižší nebo jen nepatrně vyšší náklady na metr čtvereční užité plochy než TS.
- (198) V odpovědi na dotaz Kontrolního úřadu norské orgány uvedly, že podle jejich informací neexistují žádné celostátní ani pouze Trondheimu se týkající statistické údaje o nákladech na metr čtvereční užité plochy. Existují však veřejně dostupné dokumenty, ze kterých vyplývá, že náklady, jež musí TS nést, jsou na horní hranici částek placených jinými stavebními projekty. Například ve zprávě společnosti Norsk Eiendom ze srpna 2018 se uvádí, že náklady na metr čtvereční užité plochy se v případě vzorku velkých stavebních projektů v Oslu pohybují v rozmezí od 975 do 2 167 NOK, přičemž většina projektů platí částky od 1 400 do 1 500 NOK⁽¹³¹⁾.

⁽¹³⁰⁾ Rozsudek Okresního soudu v Oslu, 18-132587TVI-OTIR/07, s. 8. „Bakgrunnen var blant annet et behov for å sette begrensinger for hva kommunene kunne inngå avtale om, da kommunen i kraft av sin myndighet til å gi eller ikke tillatelse har en sterk maktposisjon i forhandlingene. Bestemmelsen oppstiller derfor både et krav om nødvendighet, og krav om rimelighet og forholdsmessighet.“ Proti rozsudku bylo podáno odvolání. Norské orgány dále odkázaly na dva nové rozsudky Okresního soudu v Oslu: 18-104016 (Mortensrud) a 18-132587 (universitetet).

⁽¹³¹⁾ Norské orgány vysvětlily, že dříve vykázané náklady ve výši 2 081 NOK za metr čtvereční užité plochy byly v konečné verzi dohody o výstavbě změněny. Konečná správná částka činí 2 226 NOK za metr čtvereční užité plochy.

- (199) Norské orgány uvedly, že předložené referenční hodnoty týkající se nákladů na metr čtvereční užité plochy jsou srovnatelné. Podle norského právního řádu je třeba při posuzování přiměřenosti zohlednit zejména hospodářskou udržitelnost rozdělení nákladů. Při určování toho, zda se dohoda o výstavbě uzavřená se společností TS odchyľuje od běžné praxe, lze jako referenční hodnoty použít údaje z bytové výstavby, i když tyto projekty zpravidla nesou vyšší náklady než projekty, jako je TS. Každopádně i v rámci obcemi uzavřených dohod o výstavbě v komerční oblasti a v oblasti veřejných služeb jsou náklady na metr čtvereční užité plochy nižší.
- (200) Navíc z příslušných právních předpisů (které vyžadují posouzení přiměřenosti) i z judikatury norských soudů⁽¹³²⁾ jasně vyplývá, že město nemohlo společnosti TS uložit více nákladů, aniž by jednalo v rozporu s právními předpisy⁽¹³³⁾.
- (201) Norské orgány poskytly informace o praxi sjednávání dohod o výstavbě v Trondheimu, jakož i vysvětlení požadavků příslušných vnitrostátních právních předpisů. Z informací poskytnutých norskými orgány nevyplývá, že by se jednání o rozdělení nákladů v případě TS odchýľilo od běžné praxe. Poskytnuté referenční hodnoty se sice týkají jiného druhu projektů, avšak nenaznačují, že by společnost TS platila méně, než je obvykle požadováno, pokud jde o příspěvek na veřejnou infrastrukturu související s projektem výstavby v Trondheimu.
- (202) Kontrolní úřad proto nemůže prokázat, že by se daný případ odchyľoval od běžné praxe rozdělení nákladů v případech projektů veřejné infrastruktury.
- (203) Na základě posouzení informací, jež poskytly norské orgány, proto Kontrolní úřad nemůže dospět k závěru, že rozdělení nákladů na infrastrukturu, pokud jde o renovaci a rozšíření TS, poskytlo společnosti TS selektivní výhodu. Proto se má za to, že opatření nepředstavuje podporu, a nebude tedy v následujících částech tohoto dokumentu dále posuzováno.

6.5. SELEKTIVITA

- (204) Aby mohlo být opatření označeno za podporu, musí být selektivní v tom, že zvýhodňuje „určité podniky nebo určitá odvětví výroby“.
- (205) Dotčenými opatřeními jsou jednotlivá opatření určená pouze společnosti TS. Jsou proto selektivní ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.

6.6. OVLIVNĚNÍ OBCHODU A NARUŠENÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

- (206) Opatření podpory musí být schopno narušit hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi smluvními stranami Dohody o EHP.
- (207) Samotná skutečnost, že opatření posiluje postavení určitého podniku vůči ostatním podnikům, které s ním soutěží při obchodování v rámci EHP, postačuje k tomu, aby bylo možno vyvodit závěr, že opatření pravděpodobně ovlivní obchod mezi státy EHP a naruší hospodářskou soutěž mezi podniky usazenými v jiných státech EHP⁽¹³⁴⁾.
- (208) Kapitálová injekce poskytla společnosti TS výhodu, která posiluje její postavení ve srovnání s jinými podniky soutěžícími na trhu v rámci celého EHP. Totéž platí pro jakoukoli výhodu poskytnutou společnosti TS prostřednictvím možného prvku podpory, který je obsažen v dohodách o pronájmu.
- (209) Kontrolní úřad musí dále posoudit, zda tato opatření mohou ovlivnit obchod mezi státy EHP. V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že „pokud podpora poskytnutá členským státem posiluje zejména postavení určitých podniků oproti jiným konkurenčním podnikům v rámci obchodu uvnitř [Unie], je třeba mít za to, že tento obchod je podporou ovlivněn“⁽¹³⁵⁾.

⁽¹³²⁾ § 17-3 zákona o územním plánování a výstavbě a rozsudek Okresního soudu v Oslu, 18-132587TVI-OTIR/07.

⁽¹³³⁾ Dokument č. 1085422, s. 15–20.

⁽¹³⁴⁾ Věc *Norsko v. ESA*, E-6/98, Sb. rozh. Soudního dvora ESVO 1999, s. 76, bod 59, a rozsudek ve věci *Philip Morris v. Komise*, 730/79, EU:C:1980:209, bod 11.

⁽¹³⁵⁾ Rozsudek ve věci *Eventech*, C-518/13, EU:C:2015:9, bod 66.

- (210) Trondheim Spektrum má kapacitu pro pořádání středně velkých a velkých mezinárodních akcí, jež se mohou konat i mimo region ⁽¹³⁶⁾.
- (211) Kontrolní úřad podotýká, že vliv na obchod nemůže být pouze hypotetický nebo předpokládaný. Musí být prokázáno, proč dotčené opatření narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž a může ovlivnit obchod mezi státy EHP, na základě předvídatelných dopadů opatření ⁽¹³⁷⁾.
- (212) Kontrolní úřad a Komise dospěly v řadě rozhodnutí k názoru, že určité činnosti a určitá opatření mají vzhledem ke svým zvláštním okolnostem čistě místní dopad, a obchod mezi státy EHP tudíž neovlivňují. V těchto případech Kontrolní úřad a Komise zejména zjistily, že příjemce poskytuje služby na omezeném území jednoho státu EHP a je nepravděpodobné, že by přilákal zákazníky z jiných států EHP, a lze předpokládat, že toto opatření bude mít pouze nepatrný vliv na podmínky pro přeshraniční investice nebo usazování. Některá z těchto rozhodnutí se týkala sportovních a volnočasových zařízení, která slouží převážně místním uživatelům a u nichž není pravděpodobné, že by přilákala zákazníky nebo investice z jiných států EHP ⁽¹³⁸⁾.
- (213) Pokud jde o tento případ, některé činnosti vykonávané společností TS jsou sice místní povahy, avšak v TS se rovněž konají akce, jako jsou veletrhy a jiné mezinárodní akce, které přitahují zahraniční zákazníky. V TS se navíc v roce 2020 bude konat mistrovství Evropy v házené, které lze považovat za atraktivní pro zahraniční zákazníky.
- (214) A konečně, trh pro pořádání mezinárodních akcí je otevřen hospodářské soutěži mezi poskytovateli míst pro konání akcí a jejich organizátory, kteří obecně vykonávají činnosti, jež jsou předmětem obchodu mezi státy EHP ⁽¹³⁹⁾.
- (215) S ohledem na výše uvedené se Kontrolní úřad domnívá, že dotčená opatření mohou narušit hospodářskou soutěž a mohou mít vliv na obchod mezi státy EHP.

6.7. ZÁVĚR O EXISTENCI PODPORY

- (216) S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěl Kontrolní úřad k tomuto závěru:
- Nelze vyloučit, že dohody o pronájmu z let 2007–2017 (opatření č. 4) a nová dohoda o pronájmu z roku 2019 (opatření č. 5) obsahují prvky podpory. Jak je uvedeno níže, taková podpora by byla slučitelná s fungováním Dohody o EHP podle jejího čl. 61 odst. 3 písm. c), a není tedy nutné dospět ke konečnému zjištění o existenci podpory;
 - opatření č. 6 – kapitálová injekce – představuje státní podporu;
 - opatření č. 7 – financování nákladů na infrastrukturu – nepředstavuje státní podporu;
 - opatření č. 9 – dohoda o půjčce mezi Nordea a TS nepředstavuje státní podporu.

7. PROCESNÍ POŽADAVKY

- (217) Podle čl. 1 odst. 3 části I protokolu 3 k Dohodě o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru: „Kontrolní úřad ESVO musí být včas informován o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohl podat svá vyjádření. [...] Dotčené státy neprovedou navrhovaná opatření, dokud nebude v tomto řízení přijato konečné rozhodnutí“.

⁽¹³⁶⁾ Dokument č. 859501, s. 22.

⁽¹³⁷⁾ Viz například rozsudek ve věci *AITEC a další v. Komise*, T-447/93, T-448/93 a T-449/93, EU:T:1995:130, bod 141.

⁽¹³⁸⁾ Viz například rozhodnutí Komise ve věcech N 258/2000, Koupaliště Dorsten (Úř. věst. C 172, 16.6.2001, s. 16); 2004/114/EC of 29 October 2003 on measures in favour of non-profit harbours for recreational crafts, the Netherlands (Nizozemsko – neziskové rekreační přístavy) (Úř. věst. L 34, 6.2.2004, s. 63); SA.37963 – Spojené království – Údajná státní podpora ve prospěch Glenmore Lodge (Úř. věst. C 277, 21.8.2015, s. 3); SA.38208 – Spojené království – Údajná státní podpora golfovým klubům ve vlastnictví jejich členů ve Spojeném království (Úř. věst. C 277, 21.8.2015, s. 4) a také rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 459/12/KOL ze dne 5. prosince 2012 o podpoře Bømlabadet Bygg AS na výstavbu akvaparku Bømlabadet v obci Bømlo a č. 20/19/KOL ze dne 2. dubna 2019, Leangbukten Båttforenings Andelslag.

⁽¹³⁹⁾ Rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 496/13/COL ze dne 11. prosince 2013 o financování koncertní haly a konferenčního centra Harpa, bod 75.

- (218) Norské orgány tvrdí, že nová dohoda o pronájmu je podmíněna souladem s tržními podmínkami⁽¹⁴⁰⁾. Dohoda výslovně umožňuje provedení úprav za účelem uvedení podmínek v ní obsažených do souladu s tržními podmínkami, pokud to bude Kontrolní úřad vyžadovat. S ohledem na tyto skutečnosti Kontrolní úřad konstatuje, že norské orgány dodržely požadavek stanovený v čl. 1 odst. 3 části I protokolu 3 k Dohodě o Kontrolním úřadu a Soudním dvorem, pokud jde o dohodu o pronájmu z roku 2019, jestliže tato dohoda obsahuje prvek podpory.
- (219) Norské orgány neoznámily Kontrolnímu úřadu dohody o pronájmu uzavřené v letech 2007–2017. Kontrolní úřad proto vyvozuje závěr, že norské orgány nedodržely povinnosti podle čl. 1 odst. 3 části I protokolu 3, pokud jde o toto opatření, jestliže smlouvy o pronájmu obsahují prvky podpory.

7.1. OPATŘENÍ Č. 6 – KAPITÁLOVÁ INJEKCE NENÍ V SOULADU S OBECNÝM NAŘÍZENÍM O BLOKOVÝCH VÝJIMKÁCH

- (220) Podle článku 3 obecného nařízení o blokových výjimkách jsou režimy podpory, jednotlivá podpora poskytnutá na základě režimů podpory a podpora *ad hoc* slučitelné s vnitřním trhem ve smyslu čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP a jsou vyňaty z oznamovací povinnosti podle čl. 1 odst. 3 části I protokolu 3 k Dohodě o Kontrolním úřadu a Soudním dvorem, pokud příslušná podpora splňuje veškeré podmínky stanovené v kapitole I obecného nařízení o blokových výjimkách i specifické podmínky stanovené pro danou kategorii podpory v kapitole III tohoto nařízení.
- (221) V čl. 6 odst. 1 obecného nařízení o blokových výjimkách se uvádí, že nařízení se použije pouze na podporu, která má motivační účinek. Podle čl. 6 odst. 2 obecného nařízení o blokových výjimkách: „Podpora se považuje za podporu s motivačním účinkem, pokud příjemce předložil dotyčnému členskému státu písemnou žádost o podporu před zahájením prací na projektu nebo činnosti. V žádosti o podporu se uvedou alespoň tyto údaje: a) název a velikost podniku; b) popis projektu, včetně termínu jeho zahájení a ukončení; c) umístění projektu; d) seznam nákladů projektu; e) druh podpory (dotace, půjčka, záruka, vratná záloha, kapitálová injekce nebo jiné) a výše veřejného financování, které je pro daný projekt zapotřebí.“
- (222) Norské orgány uvádějí, že není jasné, jak by se měl čl. 6 odst. 2 obecného nařízení o blokových výjimkách použít na probíhající projekty, u kterých dojde ke změnám nebo rozšíření nebo jejichž dokončení je nejisté. Podle norských orgánů je logické, že „zahájením prací na projektu“ ve smyslu čl. 6 odst. 2 obecného nařízení o blokových výjimkách nemusí být nutně míněno zahájení celého projektu a že by tento pojem, zejména v situacích, kdy „projekt“ nebo „činnost“ ve skutečnosti představuje změnu, rozšíření apod., mohl rovněž odkazovat na pozdější období a měl by být vykládán zejména tak, že se vztahuje i na situace, v nichž nastane nová „fáze rozhodování“.
- (223) Norské orgány uvedly, že není neobvyklé, dojde-li ke změně projektu, a že odhady rozpočtu bývají nedostatečné. V případě projektů infrastruktury to může být spíše pravidlem než výjimkou.
- (224) Takový výklad by mohl vést k nezamýšlenému rozlišování mezi modernizací stávající infrastruktury a infrastrukturou, která je právě budována. Navíc se může stát, že v polovině projektu, který už spotřeboval značné množství veřejných prostředků, dojde k jeho zastavení nebo výraznému omezení.
- (225) Norské orgány dále podotkly, že takový výklad by mohl mít nezamýšlené a nežádoucí důsledky v podobě obezřetného plánování rozpočtu, které by mohlo vést k poskytování vyšších částek podpory.
- (226) A konečně, norské orgány konstatovaly, že Kontrolní úřad schválil v mnoha případech podporu, o kterou bylo požádáno až po zahájení projektu. Norské orgány se domnívají, že článek 6 obecného nařízení o blokových výjimkách lze vykládat tak, že by se nařízení vztahovalo i na tuto situaci⁽¹⁴¹⁾.
- (227) Norské orgány potvrdily, že práce na Trondheim Spektrum byly zahájeny předtím, než společnost TS požádala město o navýšení kapitálu. Soudní dvůr při výkladu obecného nařízení o blokových výjimkách zaujal přísný postoj. Soudní dvůr konstatoval, že nesplnění podmínek obecného nařízení o blokových výjimkách by znamenalo, že se na opatření nepoužije výjimka z oznamovací povinnosti⁽¹⁴²⁾.

⁽¹⁴⁰⁾ V článku 12 nové dohody o pronájmu z roku 2019 se uvádí (norsky): „Denne avtalen forutsettes å være inngått på markedsmessige vilkår. Det tas forbehold om at avtalen vil – forut for og i avtaleperioden – justeres for å tilfredsstille eventuelle føringer/krav fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA), og/eller andre offentlige myndigheter. Dette for at avtalen til enhver tid skal tilfredsstille markedsinvestorprinsippet.“

⁽¹⁴¹⁾ Dokument č. 1085422, s. 10 až 15.

⁽¹⁴²⁾ Rozsudky ve věcech *Dilly' s Wellnesshotel*, C-493/14, EU:C:2016:577, *Dilly' s Wellnesshotel (II)*, C-585/17, EU:C:2019:969, *Eesti Pagar*, C-349/17, EU:C:2019:172, a *Bayerische Motoren Werke v. Komise a Freistaat Sachsen*, C-654/17 P, EU:C:2019:634.

- (228) Pokud jde o případné pozdější zahájení projektu, Kontrolní úřad podotýká, že jsou-li dodatečné stavební náklady financovány pomocí kapitálové injekce, nelze to považovat za samostatný projekt, nesouvisející s renovací a rozšiřováním infrastruktury. Tyto dodatečné stavební práce jsou pokračováním původních prací na renovaci a rozšiřování zařízení Trondheim Spektrum, a nebyť původního projektu, nedošlo by k jejich provádění. Kontrolní úřad se domnívá, že pokud by dodatečné stavební práce byly vyhodnoceny jako „nová fáze rozhodování“, znamenalo by to, že jsou považovány za nový „projekt“. Jakékoli takovéto umělé rozdělení projektu infrastruktury by mohlo ohrozit přísné kritérium motivačního účinku uvedené v článku 6 obecného nařízení o blokových výjimkách a bylo by v rozporu s cílem tohoto nařízení.
- (229) Na základě výše uvedených skutečností dospěl Kontrolní úřad k závěru, že kapitálová injekce nebyla poskytnuta v souladu s obecným nařízením o blokových výjimkách. Státní podpora ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP, na kterou se obecné nařízení o blokových výjimkách nevztahuje, nadále podléhá oznamovací povinnosti. Norské orgány kapitálovou injekci Kontrolnímu úřadu neoznámily. Kontrolní úřad proto konstatuje, že norské orgány nespĺnily své povinnosti podle čl. 1 odst. 3 části I protokolu 3 k Dohodě o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru. Poskytnutí podpory dne 5. prosince 2018 bylo tedy protiprávní. V další části tohoto rozhodnutí Kontrolní úřad posoudí slučitelnost opatření přímo podle čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP.

8. SLUČITELNOST OPATŘENÍ PODPORY

- (230) Úřad může prohlásit státní podporu za slučitelnou s fungováním Dohody o EHP na základě čl. 61 odst. 3 písm. c) této dohody za předpokladu, že jsou splněny určité podmínky slučitelnosti.
- (231) Na většinu případů se vztahují podmínky slučitelnosti uvedené v pokynech Kontrolního úřadu pro státní podporu. V tomto případě však žádné pokyny pro státní podporu, které by se na dané opatření vztahovaly, neexistují. Kontrolní úřad proto posoudil dohody o pronájmu (opatření č. 4 a 5) a kapitálovou injekci (opatření č. 6) přímo podle čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP.
- (232) Posouzení Kontrolního úřadu vychází ze společných zásad pro posuzování, kterými jsou:
- příspěvek k dosažení jasně vymezeného cíle společného zájmu;
 - potřeba státního zásahu;
 - vhodnost státní podpory jako nástroje politiky;
 - existence motivačního účinku;
 - přiměřenost výše podpory (podpora omezená na nezbytné minimum);
 - zamezení nežádoucím negativním účinkům na hospodářskou soutěž a obchod a
 - transparentnost.

8.1. CÍL SPOLEČNÉHO ZÁJMU

- (233) Státní podpora musí být zaměřena na jasně vymezený cíl společného zájmu, který byl uznán smluvními stranami.
- (234) Podpora sportu není v Dohodě o EHP přímo zmíněna jako společný cíl. Podporu sportu však lze pokládat za součást podpory vzdělávání, odborné přípravy a mládeže, jakož i sociální politiky. Užší spolupráce v těchto oblastech se považuje za cíl EHP, jak je uvedeno zejména v člancích 1 a 78 Dohody o EHP. Způsoby této užší spolupráce jsou blíže vymezeny v protokolu 31 Dohody o EHP o spolupráci v některých oblastech mimo čtyři svobody. Článek 4 tohoto protokolu je nazván „Vzdělávání, odborná příprava, mládež a sport“ a předpokládá například účast smluvních stran na Evropském roku výchovy prostřednictvím sportu 2004.
- (235) To dokládá úzkou souvislost mezi podporou sportu a cíli stanovenými v Dohodě o EHP. Podpora sportu, včetně financování sportovní infrastruktury, byla Kontrolním úřadem uznána jako cíl společného zájmu ⁽¹⁴³⁾.

⁽¹⁴³⁾ Viz rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 225/15/KOL ze dne 10. června 2015 o neveznesení námitek vůči podpoře ve formě převodu pozemků na klub Vålerenga Fotball AS; č. 357/15/KOL ze dne 23. září 2015 o státní podpoře ve prospěch fotbalového klubu Sandefjord Fotball AS; č. 178/15/KOL ze dne 7. května 2015 o podpoře na výstavbu plaveckého a lázeňského areálu Templarheimen v obci Tromsø a č. 13/18/KOL ze dne 29. ledna 2018 o podpoře na výstavbu a provoz sportovního zařízení Templarheimen.

- (236) Kromě sportovních akcí bude areál využíván také pro kulturní akce, přispěje tedy k podpoře kulturní rozmanitosti. Dohoda o EHP neobsahuje ustanovení odpovídající čl. 107 odst. 3 písm. d) Smlouvy o fungování Evropské unie. Kontrolní úřad nicméně uznává, že opatření státní podpory lze schválit z kulturních důvodů na základě čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP ⁽¹⁴⁴⁾.
- (237) Komise schválila řadu opatření podpory ve prospěch sportu a víceúčelových zařízení. Komise uznala, že výstavbu a provozování zařízení určených pro sportování a jiné veřejné akce, jež přinášejí užitek široké veřejnosti, lze považovat za odpovědnost státu ⁽¹⁴⁵⁾.
- (238) Vzhledem k tomu, že Trondheim Spektrum zajistí široké veřejnosti možnost sportovního a kulturního vyžití a rekreace, zejména s ohledem na víceúčelový charakter arény a nedostatečnou kapacitu a infrastrukturu pro pořádání různých akcí v Trondheimu, splní město tím, že zajistí dostupnost takového zařízení, svou povinnost vůči široké veřejnosti. Výstavbu Trondheim Spektrum je proto nutné považovat za splnění politických cílů společného zájmu.
- (239) Navíc, pokud by byly splněny určité podmínky obecného nařízení o blokových výjimkách, mohl se v případě financování sportovní a víceúčelové infrastruktury rovněž uplatnit článek 55 tohoto nařízení. Tím je dále prokázáno, že státní podpora této infrastruktury může představovat cíl společného zájmu.
- (240) Předmětná opatření tedy sledují cíl společného zájmu.

8.2. POTŘEBA STÁTNÍHO ZÁSAHU

- (241) Aby bylo možné posoudit, zda je státní podpora účinná při dosahování cíle společného zájmu, je nezbytné nejprve určit problém, který se má řešit. Státní podpora by měla být zaměřena na situace, v nichž může přinést zásadní zlepšení, které trh sám o sobě nemůže poskytnout, například napravením selhání trhu nebo reakcí na obavy týkající se spravedlnosti nebo soudržnosti.
- (242) Norské orgány vysvětlily, že město nemá dostatečná zařízení pro pořádání větších sportovních a kulturních akcí. Trondheim Spektrum umožní městu pořádat různé druhy akcí, jako je například mistrovství Evropy v házené mužů a žen v roce 2020. V případě neexistence dotčených opatření by sledovaný cíl obecného zájmu nebyl dosažen.
- (243) Místní sportovní rada navíc uvedla, že v Trondheimu není dostatečná kapacita pro sportování mládeže. To potvrzují odhady města, z nichž vyplývá, že je potřeba, aby město do roku 2030 mělo minimálně 8 a do roku 2050 minimálně 22 hal ⁽¹⁴⁶⁾. Potřeba krytých sportovních zařízení ve městě roste, jelikož vývoj směřuje k tomu, že se více činností dětí a mládeže, které měly dříve spíše sezónní charakter, stává činnostmi celoročními ⁽¹⁴⁷⁾.
- (244) Norské orgány tvrdí, že je dobře známo, že investice do infrastruktur, jako je Trondheim Spektrum, jsou obecně nedostatečné. Potřebu tohoto zařízení nemohou uspokojit soukromé subjekty, neboť vzhledem k ekonomickým stránkám projektu je nepravděpodobné, že by v Trondheimu do projektů splňujících stejné potřeby investoval soukromý investor ⁽¹⁴⁸⁾. Společnost TS se pokusila získat finanční prostředky od jiných akcionářů, než je město, avšak bez úspěchu.
- (245) Město přijalo zásadu bezplatných zařízení ve prospěch sportovních klubů města. Cílem je usnadnit zapojení dětí a mládeže do sportovních aktivit bez ohledu na výši příjmu jednotlivých rodin.

⁽¹⁴⁴⁾ Viz rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 496/13/COL ze dne 11. prosince 2013 o financování koncertní haly a konferenčního centra Harpa a pokyny Kontrolního úřadu týkající se státních podpor filmových a dalších audiovizuálních děl, bod 10.

⁽¹⁴⁵⁾ Viz rozhodnutí 2013/452/EU a rozhodnutí Komise ze dne 15. května 2013, *víceúčelová aréna v Kodani*, SA.33728.

⁽¹⁴⁶⁾ Dokument č. 1040641, s. 3.

⁽¹⁴⁷⁾ Dokument č. 859501, s. 12.

⁽¹⁴⁸⁾ Dokument č. 1054298.

- (246) Tím, že město prostřednictvím dohody o pronájmu nakupuje od TS kapacitu haly a tuto kapacitu následně přiděluje sportovním klubům mládeže, umožňuje těmto klubům nabízet občanům sportovní aktivity zdarma. Vzhledem k tomu, že není ve finančních možnostech těchto klubů financovat tuto nabídku z vlastních prostředků, musely by náklady na pronájem haly nést koneční uživatelé, tj. občané města.
- (247) Při neexistenci případné podpory poskytnuté prostřednictvím dohod o pronájmu by tedy došlo k výraznému snížení nabídky, což by mohlo vést k tomu, že by občané s omezenými finančními prostředky neměli možnost amatérsky sportovat. Samotné tržní síly by tedy v Trondheimu nedokázaly zajistit stejnou úroveň sportovních činností.
- (248) Podle norských orgánů řeší podpora jak formou nájemních smluv (opatření č. 4 a 5), tak kapitálovou injekcí (opatření č. 6) selhání trhu. Záměrem města je poskytnout svým obyvatelům přístup k takové infrastruktuře, která splňuje potřeby občanů Trondheimu ⁽¹⁴⁹⁾.
- (249) Norské orgány vysvětlily, že bez dohod o pronájmu uzavřených s městem by společnost TS nedosáhla hranice rentability. Dohody o pronájmu jsou tudíž pro provoz TS zásadní. Navíc, kdyby nedošlo ke kapitálové injekci, nemohly by být plánovaná renovace a rozšíření Trondheim Spektrum dokončeny podle plánu.
- (250) Potřeba dotčených opatření a státního zásahu je tedy prokázána.

8.3. Vhodnost státní podpory

- (251) Státní podpora musí být vhodným nástrojem, který přispívá k dosažení stanoveného cíle společného zájmu. Opatření podpory není slučitelné s fungováním Dohody o EHP, pokud lze téhož pozitivního přispění ke splnění cíle společného zájmu dosáhnout pomocí jiných nástrojů politiky nebo jiných typů nástrojů podpory, které méně narušují hospodářskou soutěž.
- (252) Prostřednictvím dohod o pronájmu a kapitálové injekce může město, v souladu se svým rozhodnutím zajistit všem mládežnickým sportovním klubům bezplatný přístup ke sportovní infrastruktuře, poskytnout těmto trondheimským klubům přístup ke kapacitě haly. Totéž platí obecně, pokud jde o přístup široké trondheimské veřejnosti k víceúčelové infrastruktuře vhodné pro pořádání různých druhů sportovních a kulturních akcí. Norské orgány tvrdí, že neexistuje žádný jiný nástroj politiky, který by byl k dosažení cíle společného zájmu stejně vhodný a který by méně narušoval hospodářskou soutěž.
- (253) Norské orgány prokázaly, že v Trondheimu je třeba vybudovat novou halovou kapacitu a že dohody o pronájmu společnosti TS pouze umožňují dosáhnout hranice rentability. Navíc bez kapitálové injekce by renovace a rozšíření Trondheim Spektrum nemohly být dokončeny. Kontrolní úřad dále podotýká, že největší část nákladů na modernizaci infrastruktury je financována prostřednictvím soukromé půjčky.
- (254) Norské orgány uvádějí, že ačkoli se obecně má za to, že investiční podpora narušuje hospodářskou soutěž méně než provozní podpora, pro nákup kapacity haly by poskytnutí investiční podpory nebylo vhodné. Pronájem kapacity za cenu blížící se tržní ceně byl a je i nadále nejvhodnějším a nejhospodárnějším realistickým řešením pro dosažení daného cíle, které nejméně narušuje hospodářskou soutěž.
- (255) Kontrolní úřad podotýká, že investiční podpora je obecně vhodnější a narušuje hospodářskou soutěž méně než provozní podpora. Provozní podpora však může být za určitých okolností nezbytná jako nástroj ke sledování cíle společného zájmu ⁽¹⁵⁰⁾.
- (256) Podporu obsaženou v dohodách o pronájmu lze klasifikovat jako provozní podporu. Jak však norské orgány vysvětlily, nelze s konečnou platností říci, že by jakákoli podpora byla výlučně provozní podporou. Důvodem je to, že z příjmů z dohod o pronájmu mohou být také pokryty náklady související s financováním modernizace Trondheim Spektrum (odpisy, úroky z půjček a zálohy na půjčky) ⁽¹⁵¹⁾.

⁽¹⁴⁹⁾ Dokument č. 859501, s. 24.

⁽¹⁵⁰⁾ Viz rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 13/18/KOL ze dne 29. ledna 2018 o podpoře na výstavbu a provoz sportovního zařízení Templarheimen a rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 145/17/KOL ze dne 25. července 2017 o nevnesezení námitek vůči režimu podpory pro vodíkové plnicí stanice v kraji Akershus.

⁽¹⁵¹⁾ Dokument č. 1040641, s. 11.

- (257) Kontrolní úřad se domnívá, že i když z formálního hlediska lze říci, že potenciální podpora by mohla být klasifikována jako provozní podpora, ve skutečnosti tato podpora napomáhá investicím do renovace a rozšíření infrastruktury. Opatření umožňuje společnosti TS investovat do této výstavby. Účinek případné podpory obsažené v dohodách o pronájmu tedy vykazuje vlastnosti investiční podpory ⁽¹⁵²⁾.
- (258) S ohledem na výše uvedené má Kontrolní úřad za to, že taková podpora je za okolností daného případu vhodná k dosažení cíle společného zájmu. Kromě toho se zdá, že cíl společného zájmu – zajistit veřejnosti přístup ke sportu, kultuře a rekreaci a také sportovní, kulturní a rekreační vyžití – nemohl být ve stejné míře dosažen prostřednictvím jiných nástrojů politiky nebo jiných druhů podpory. Kontrolní úřad proto dospěl k závěru, že opatření jsou vhodnými nástroji k dosažení stanoveného cíle společného zájmu.

8.4. MOTIVAČNÍ ÚČINEK

- (259) Státní podpora je slučitelná s fungováním Dohody o EHP, pouze pokud má motivační účinek. K motivačnímu účinku dochází, pokud podpora přiměje příjemce, aby změnil své chování, a přispěl tak k dosažení stanoveného cíle společného zájmu, přičemž změny chování by bez podpory neprovedl.
- (260) Norské orgány uvedly, že v případě neexistence dohod o pronájmu by sportovní kluby mládeže nemohly svým členům nabízet stejné množství, rozsah a spektrum činností za stejných podmínek v souladu se společným cílem, jež opatření sleduje. Tentýž důsledek by navíc mělo i nižší nájemné v rámci dohod o pronájmu, jelikož i tím by mohl být ohrožen celý provoz TS.
- (261) Norské orgány dále prokázaly, že bez toku příjmů v rámci nové dohody o pronájmu z roku 2019 by společnost TS nemohla renovaci a rozšíření Trondheim Spektrum financovat ⁽¹⁵³⁾. Na základě výše uvedeného proto Kontrolní úřad konstatuje, že požadavek motivačního účinku je splněn u jakékoli podpory obsažené v dohodách o pronájmu.
- (262) Pokud jde o investiční podporu, Kontrolní úřad podotýká, že kapitálová injekce, o kterou bylo požádáno 6. července 2018, byla poskytnuta po zahájení prací na renovaci a rozšíření infrastruktury v létě 2017. Norské orgány vysvětlily, že bez navýšení kapitálu by renovace a rozšíření Trondheim Spektrum – alespoň v tehdy plánovaném rozsahu – nebyly provedeny. Existoval tedy jasný a prokazatelný hypotetický srovnávací scénář, z něhož vyplývá, že poskytnutí podpory má motivační účinek.
- (263) Jelikož kapitálová injekce byla poskytnuta po zahájení prací na projektu, nemůže Kontrolní úřad vycházet z předpokladu týkajícího se existence motivačního účinku v případě podpory, o kterou bylo požádáno před zahájením prací ⁽¹⁵⁴⁾. Kontrolní úřad za určitých okolností a po jejich důkladném posouzení schválil podporu pro projekty, u nichž již stavební práce začaly ⁽¹⁵⁵⁾.

⁽¹⁵²⁾ Viz argumentace v rozsudku ve věci *Rakousko v. Komise (jaderná elektrárna Hinkley Point C)*, T-356/15, EU:T:2018:439, body 577–586, 610–614 a 617. Tribunál rovněž v bodě 583 uvedeného rozsudku uvedl, že „nic... nebrání tomu, aby podpora, která sleduje cíle veřejného zájmu, která je přiměřená a nezbytná k dosažení tohoto cíle, která nenarušuje podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem a která tedy splňuje požadavky čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU, byla prohlášena za slučitelnou s vnitřním trhem na základě tohoto ustanovení bez ohledu na to, zda musí být kvalifikována jako investiční podpora nebo jako provozní podpora. Ostatně je třeba připomenout, že i provozní podporu lze prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem, pokud jsou tyto podmínky splněny“. Viz rovněž rozsudky ve věcech *Magic Mountain Kletterhallen v. Komise (sportovní infrastruktura, horolezecká hala)*, T-162/13, EU:T:2016:341, body 116 až 117, a *Scor SE v. Komise*, T-135/17, ECLI:EU:T-2019:287, bod 115.

⁽¹⁵³⁾ Dokument č. 1040641, s. 14, a dokument č. 1085422, s. 26–27.

⁽¹⁵⁴⁾ Rozsudek ve věci *HGA a další v. Komise*, C-630/11 P až C-633/11 P, EU:C:2013:387, bod 106 a následující.

⁽¹⁵⁵⁾ Viz rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 178/15/KOL ze dne 7. května 2015 o podpoře na výstavbu plaveckého a lázeňského areálu Templarheimen v obci Tromsø; a následné rozhodnutí Kontrolního úřadu č.13/18/KOL ze dne 29. ledna 2018 o podpoře na výstavbu a provoz sportovního zařízení Templarheimen. V tomto případě Kontrolní úřad schválil veřejné financování ve výši 179 milionů NOK ve formě grantů za účelem pokrytí nákladů, které v předchozím rozhodnutí (č. 178/15/KOL) nebyly zohledněny. Šlo o neočekávané zvýšení nákladů na dokončení plavecké a lázeňské části sportovního zařízení a o nové náklady spojené s jídelnou a s výstavbou lezecké haly v rámci sportovního zařízení. Kontrolní úřad zjistil, že výstavba sportovního zařízení by bez podpory nebyla dokončena.

- (264) Kontrolní úřad však nevyklučuje motivační účinek podpory u již zahájených projektů, jestliže poskytnutí podpory jednoznačně zajistí dokončení projektů, jež by jinak dokončeny nebyly. Při posuzování motivačního účinku podpory na tomto základě je nutno podrobně přezkoumat hypotetickou srovnávací situaci, tj. to, co by podnik učinil bez podpory ⁽¹⁵⁶⁾.
- (265) Norské orgány vysvětlily, že záměrem bylo financovat renovaci a rozšíření Trondheim Spektrum zcela prostřednictvím úvěru získaného na trhu. Tento přístup měl za následek to, že rozvaha společnosti TS vykazovala kriticky vysoký poměr dlouhodobého dluhu k vlastnímu kapitálu. Mělo se však za to, že riziko plynoucí z vysokého zadlužení jako takového je vyváženo zaručeným dlouhodobým příjmem na základě dohody o pronájmu.
- (266) Dodatečné náklady, které byly pokryty kapitálovou injekcí, nebylo možné uhradit prostřednictvím další půjčky, neboť další zvýšení zadlužení TS by vzhledem k odhadovaným budoucím příjmům nebylo ekonomicky odůvodnitelné. Navíc věřitel společnosti TS, banka Nordea, s ohledem na tento vývoj požádal o nové úvěrové hodnocení TS a nejevil ochotu poskytnout dodatečné financování.
- (267) V důsledku toho požádala správní rada společnosti TS její vlastníky o dodatečný kapitál, neboť jiná možnost získání potřebného financování nebyla a hrozilo, že TS nebude moci práce na rekonstrukci a rozšíření dokončit.
- (268) Norské orgány uvedly, že motivační účinek existuje, pokud se projekt, kterého se investice týká, nemohl bez kapitálové injekce uskutečnit v požadovaném rozsahu nebo požadované formě.
- (269) Norské orgány v tomto ohledu připomínají, že TS nemá téměř žádné finanční rozpětí – s obtížemi zvládne financovat modernizaci a časem dosáhnout hranice rentability. Jakékoli snížení příjmů, například příjmů vyplývajících z nájemní smlouvy, nebo zvýšení nákladů, a to i z důvodu většího podílu nákladů na infrastrukturu, by společnost TS přivedlo do situace, kdy by své náklady nedokázala pokrýt. V případě neexistence těchto opatření by tedy nebylo možné modernizaci Trondheim Spektrum uskutečnit.
- (270) Norské orgány podotkly, že bez kapitálové injekce, která pokryla nové a neočekávané náklady, by společnost TS musela modernizaci zastavit nebo projekt dokončit v neoptimální a nežádoucí podobě, která by nespĺnila cíl společného zájmu, zahrnující například potřeby různých druhů amatérského sportu nebo záměr města pořádat akce, jako je mistrovství Evropy v házené. Podle názoru norských orgánů to stačí k prokázání, že opatření mělo motivační účinek ⁽¹⁵⁷⁾.
- (271) Na základě informací poskytnutých norskými orgány má Kontrolní úřad za to, že bez kapitálové injekce by společnost TS nemohla modernizaci Trondheim Spektrum dokončit. Podle norských orgánů nemohla TS získat finanční prostředky na projekt, což znamenalo, že stavební práce budou muset být zastaveny. Hypotetická srovnávací situace by tedy v tomto případě spočívala v zastavení projektu renovace a rozšíření infrastruktury. Za těchto okolností považovaly norské orgány kapitálovou injekci za nezbytnou.
- (272) S ohledem na to se Kontrolní úřad domnívá, že bylo prokázáno, že kapitálová injekce vedla ke změně chování společnosti TS – ta se zapojila do další činnosti (dokončení modernizace Trondheim Spektrum), kterou by bez podpory nemohla uskutečnit ⁽¹⁵⁸⁾.

⁽¹⁵⁶⁾ V této souvislosti viz rozsudek ve věci *Kronoply v. Komise*, T-162/06, EU:T:2009:2, bod 85, potvrzeno v odvolacím řízení v rozsudku ve věci *Kronoply v. Komise*, C-117/09 P, EU:C:2010:370. Viz rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 110/15/KOL ze dne 8. dubna 2015, Finnjord AS, body 67–68; č. 178/15/KOL ze dne 7. května 2015 o podpoře na výstavbu plaveckého a lázeňského areálu Templarheimen v obci Tromsø č. 13/18/KOL ze dne 29. ledna 2018 o podpoře na výstavbu a provoz sportovního zařízení Templarheimen a č. 344/09/KOL ze dne 23. července 2009 ve věci slévárna hliníku Helguvík (Helguvík Aluminium Smelter).

⁽¹⁵⁷⁾ Dokument č. 1040641, s. 14, a dokument č. 1085422, s. 26–27.

⁽¹⁵⁸⁾ Dokument č. 930813.

(273) Dotčená opatření tedy splňují požadavek motivačního účinku.

8.5. PŘIMĚŘENOST

8.5.1. Dohody o pronájmu (opatření č. 4 a 5)

- (274) Státní podpora je přiměřená, je-li její výše omezena na minimum nezbytné k dosažení stanoveného cíle společného zájmu.
- (275) Jak je uvedeno ve 216. bodě odůvodnění, nelze vyloučit, že dohody o pronájmu z let 2007–2017 a dohoda o pronájmu z roku 2019 poskytly TS výhodu. Pro posouzení slučitelnosti těchto opatření musí Kontrolní úřad v dostatečné míře vyčíslit podporu obsaženou v opatřeních, aby bylo možné zjistit, zda jsou přiměřená.
- (276) Norské orgány tvrdí, že jakýkoli prvek podpory obsažený v dohodě o pronájmu je malý, a tudíž přiměřený. Nájemné, které město platí společnosti TS v rámci dohody o pronájmu, postačí pouze k tomu, aby společnost dosáhla hranice rentability. Bez příjmů z pronájmu by TS nemohla nadále provozovat svou činnost.
- (277) Norské orgány uvedly, že předložily důkazy o tom, že nedošlo k žádnému křížovému subvencování obchodních činností společnosti TS. Oddělené účetnictví, které bylo zavedeno do činnosti společnosti TS, slouží jako ochranné opatření zajišťující přiměřenost podpory a tím i to, že podpora bude využita k dosažení cíle společného zájmu ⁽¹⁵⁹⁾.
- (278) Podle norských orgánů dotyčná opatření (dohody o pronájmu a kapitálové injekci) pokryjí mezeru ve financování, tj. provozní ztráty společnosti TS. Už jen na základě toho jsou opatření nezbytná a přiměřená. Tento závěr je potvrzen skutečností, že přibližně polovinu kapacity TS využívají amatéři, přičemž profesionální uživatelé za ni platí tržní cenu.
- (279) Norské orgány dále tvrdí, že i kdyby poskytnuté referenční hodnoty nebyly pro vyloučení existence podpory v tomto případě vhodné, lze z nich vyvodit, že ceny podle dohod o pronájmu jsou v rozmezí částek, které jsou na tomto trhu v Norsku obvyklé.
- (280) Nájemné placené podle dohody o pronájmu vychází z pevně stanovené kapacity 16 848 hodin ročně a z hodinové sazby ve výši 1 700 NOK. Podle předchozí dohody o pronájmu činila hodinová sazba 1 200 NOK a průměrná využívaná kapacita byla 12 000 hodin ročně.
- (281) Výše nájemného, které město platí společnosti TS, činí 30 milionů NOK ročně. Maximální výše podpory, jež by mohla být společnosti TS poskytnuta v rámci nové dohody o pronájmu, by tedy činila 30 milionů NOK. To by však předpokládalo, že by tržní hodinová sazba za pronájem činila 0 NOK. Výše podpory obsažené v nové dohodě o pronájmu by odpovídala rozdílu mezi 30 miliony NOK a tržní cenou.
- (282) Ačkoli referenční hodnoty poskytnuté norskými orgány nejsou srovnatelné natolik, aby bylo možné vyloučit existenci podpory, lze je použít k přibližnému odhadnutí výše podpory obsažené v dohodách o pronájmu ⁽¹⁶⁰⁾.
- (283) Podle informací poskytnutých norskými orgány činí průměrná hodinová sazba, kterou město platí podle 11 dohod o pronájmu, z nichž norské orgány poskytly údaje použité jako referenční hodnoty, přibližně 688 NOK. Dohody se však vztahují na různou kapacitu, takže vážený průměr sazeb, který činí přibližně 908 NOK, je pro tyto účely vhodnější ⁽¹⁶¹⁾. K podobnému výsledku dospěl ve svých výpočtech Kontrolní úřad.

⁽¹⁵⁹⁾ Dokument č. 1040641, s. 14–15, a dokument č. 1085422, s. 27–31.

⁽¹⁶⁰⁾ Viz rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 225/15/KOL ze dne 10. června 2015 o nevznesení námitek vůči podpoře ve formě převodu pozemků na klub Vålerenga Fotball AS, bod 75.

⁽¹⁶¹⁾ Norské orgány zdůraznily, že hodinové sazby, které město platí na základě mnoha jednotlivých dohod, jsou jistě nižší než tržní cena, protože řada těchto areálů byla částečně financována státem a jsou smluvně vázány poskytovat určitou kapacitu za pevnou sazbou.

- (284) Průměrnou sazbu lze použít k odhadnutí maximální výše podpory, která by mohla být spojena s dohodami o pronájmu. Pokud jde o starou dohodu o pronájmu, činil by podle této metody výpočtu prvek podpory $1\,200\text{ NOK} - 908\text{ NOK} = 292\text{ NOK}$ na hodinu. Výše roční podpory by tedy byla přibližně 3,6 milionu NOK ⁽¹⁶²⁾. V případě nové dohody o pronájmu by to znamenalo, že prvek podpory činí $1\,700\text{ NOK} - 908\text{ NOK} = 792\text{ NOK}$ na hodinu. Výše roční podpory by tedy byla přibližně 17 milionů NOK.
- (285) Podle informací norských orgánů budou roční náklady a výdaje společnosti TS v roce 2020 činit přibližně 60 milionů NOK. Intenzita provozní podpory by tedy dosáhla přibližně 28 %.
- (286) Roční provozní podpora umožňuje společnosti TS pokrýt provozní ztráty. Jakékoli snížení podpory obsažené v dohodě o pronájmu by vedlo k tomu, že by TS ani v současné době, ani v minulosti nedosáhla hranice rentability.
- (287) Norské orgány uvedly, že z příjmů z dohod o pronájmu je částečně financována výstavba TS. Norské orgány mají za to, že není možné přidělit pevně stanovenou část podpory konkrétní kategorii výdajů, ale domnívají se, že celkový prvek podpory obsažený v dohodě o pronájmu lze přidělit finančním výdajům společnosti TS, jež souvisejí převážně s půjčkou na výstavbu od banky Nordea. Odhaduje se, že v období od roku 2020 do roku 2026 dosáhnou tyto náklady částky 19,8–15,3 milionu NOK, čímž bude téměř v plné výši spotřebován prvek podpory obsažený v nové dohodě o pronájmu ⁽¹⁶³⁾.

8.5.2. **Kapitálová injekce (opatření č. 6)**

- (288) Jak je uvedeno ve 216. bodě odůvodnění, Kontrolní úřad shledal, že kapitálová injekce představuje pro společnost TS výhodu, která odpovídá celé částce, o niž byl kapitál navýšen. Společnost TS kromě toho obdržela investiční podporu ve výši 27,5 milionu NOK v rámci programu Gaming Fund ⁽¹⁶⁴⁾. Celková částka investiční podpory poskytnuté společnosti TS tedy činí 82,5 milionu NOK.
- (289) Podle informací norských orgánů by bez kapitálové injekce nemohly být dokončeny renovace a rozšíření Trondheim Spektrum. Kontrolní úřad dále podotýká, že největší část nákladů na modernizaci infrastruktury je financována prostřednictvím soukromé půjčky.
- (290) Kontrolní úřad dále podotýká, že podle článku 55 obecného nařízení o blokových výjimkách se podpora sportovní a multifunkční rekreační infrastruktury považuje za slučitelnou s Dohodou o EHP a je vyňata z oznamovací povinnosti, jelikož jsou podle nařízení splněny všechny příslušné podmínky. Nicméně, jak je popsáno v oddíle 8.1.1, obecné nařízení o blokových výjimkách není v tomto případě použitelné.
- (291) Míru podpory povolenou podle článku 55 obecného nařízení o blokových výjimkách lze však do určité míry považovat za vodítko, které podporuje posouzení Kontrolního úřadu ohledně přiměřenosti opatření posuzovaných v tomto rozhodnutí.
- (292) Podle článku 55 obecného nařízení o blokových výjimkách mohou sportovní i multifunkční rekreační infrastruktury získat investiční podporu až do výše 30 milionů EUR (přibližně 315 milionů NOK) a sportovní infrastruktura je způsobilá pro získání provozní podpory ve výši 2 milionů EUR (přibližně 21 milionů NOK) ročně. Co se týče podpory, která nepřesahuje tuto částku, může být maximální výše podpory stanovena na 80 % způsobilých nákladů ⁽¹⁶⁵⁾.
- (293) Investiční podpora ve výši 82,5 milionu NOK poskytnutá společnosti TS by se tedy pohybovala v mezích částky povolené pro multifunkční infrastrukturu na základě obecného nařízení o blokových výjimkách.
- (294) Zařízení Trondheim Spektrum je považováno za multifunkční rekreační infrastrukturu, a není tedy způsobilé pro získání provozní podpory podle obecného nařízení o blokových výjimkách. Jak je však uvedeno výše, maximální výši a míru podpory podle obecného nařízení o blokových výjimkách lze použít při posuzování přiměřenosti přímo podle čl. 61 odst. 3 písm. c) Dohody o EHP.

⁽¹⁶²⁾ Jak je uvedeno ve 120. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení, posouzení Kontrolního úřadu uvedené v tomto rozhodnutí se omezuje na potenciální podporu poskytnutou prostřednictvím dohod o pronájmu uzavřených v letech 2007–2017.

⁽¹⁶³⁾ Dokument č. 1040641, s. 14–15, a dokument č. 1085422, s. 27–31.

⁽¹⁶⁴⁾ Jak je uvedeno v 90. až 91. bodě odůvodnění rozhodnutí o zahájení řízení, Kontrolní úřad se domnívá, že finanční prostředky poskytnuté společnosti TS v rámci programu Gaming Fund představují stávající podporu. Příspěvek z Gaming Fund však Kontrolní úřad vezme v úvahu při posouzení slučitelnosti, které může být provedeno v souvislosti s opatřeními, jež jsou předmětem rozhodnutí o zahájení řízení.

⁽¹⁶⁵⁾ Pokud celkové náklady na projekt nepřekročí 100 milionů EUR v souladu s čl. 4 odst. 1 písm. bb) obecného nařízení o blokových výjimkách.

- (295) Odhad jakéhokoli prvku podpory obsaženého v dohodách o pronájmu by byl v mezích provozní podpory, která by mohla být podle článku 55 obecného nařízení o blokových výjimkách poskytnuta na sportovní infrastrukturu a pokryla by méně než 80 % způsobilých nákladů ⁽¹⁶⁶⁾. Totéž by platilo pro nové i minulé dohody o pronájmu.
- (296) Kontrolní úřad se proto domnívá, že posuzovaná opatření – kapitálová injekce (opatření č. 6) a jakákoli podpora obsažená v dohodách o pronájmu (opatření č. 4 a 5) – jsou omezena na minimum nezbytné k dosažení cíle společného zájmu, a jsou tudíž přiměřená.

8.6. ZAMEZENÍ NEŽÁDOUCÍM NEGATIVNÍM ÚČINKŮM NA HOSPODÁŘSKOU SOUTĚŽ A OBCHOD

- (297) Aby byla státní podpora slučitelná s fungováním Dohody o EHP, musí být negativní účinky opatření podpory týkající se narušení hospodářské soutěže a dopadu na obchod mezi smluvními stranami omezeny a vyváženy pozitivními účinky, které přispívají k plnění cíle společného zájmu.
- (298) Norské orgány tvrdí, že Trondheim Spektrum je ve své současné podobě zásadní součástí nabídky sportovního a kulturního vyžití v Trondheimu, zejména pokud jde o možnost bezplatného provozování amatérských sportů, kterou město zajišťuje tím, že sportovním klubům mládeže poskytuje zdarma kapacitu haly.
- (299) Norské orgány dále předložily zprávy prokazující, že vzhledem k oddělení účetnictví činností vykonávaných na základě dohod o pronájmu od účetnictví jiných obchodních činností je veškerá podpora využita na financování činností místního charakteru.
- (300) Norské orgány podotkly, že soukromé investice do zařízení, jako je Trondheim Spektrum, jsou vzácné a v každém případě nedostatečné, a podpora by proto nemohla soukromé investice vytěsnit. Norské orgány dále poskytly informace, které prokazují, že TS svým komerčním uživatelům neúčtuje nepřiměřeně nízké sazby ⁽¹⁶⁷⁾.
- (301) Trondheim Spektrum má kapacitu pro pořádání středně velkých a velkých mezinárodních akcí, jež se mohou konat i mimo region ⁽¹⁶⁸⁾.
- (302) Kontrolní úřad však podotýká, že opatření jsou omezena na pokrytí dotčené mezery ve financování. Velká část kapacity infrastruktury je navíc určena k tomu, aby mohl být k těmto zařízením poskytován bezplatný přístup sportovním klubům mládeže, čímž je podporováno zapojení dětí a mládeže do sportovních aktivit, a to bez ohledu na úroveň příjmů jednotlivých rodin ⁽¹⁶⁹⁾.
- (303) Trondheim Spektrum zajistí lepší přístup široké veřejnosti ke sportovním činnostem a ke kultuře, a to zejména s ohledem na multifunkční charakter infrastruktury a na nedostatek kapacity a jiných odpovídajících zařízení pro sportovní a kulturní akce v Trondheimu. Město splní svou povinnost vůči široké veřejnosti tím, že umožní uskutečnění tohoto projektu infrastruktury, a přiláká tak do Trondheimu pořadatele dalších kulturních, hudebních a sportovních akcí.
- (304) S ohledem na výše uvedené má Kontrolní úřad za to, že opatření nemají nežádoucí negativní účinky na hospodářskou soutěž a obchod.

8.7. TRANSPARENTNOST

- (305) Norské orgány zveřejní požadované informace týkající se opatření v norském rejstříku podpor: <https://data.brreg.no/rofs/eng>. Podmínka transparentnosti je tedy splněna.

9. ZÁVĚR OHLEDNĚ SLUČITELNOSTI

- (306) Na základě výše uvedeného posouzení má Kontrolní úřad za to, že kapitálová injekce poskytnutá 5. prosince 2018 představuje státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP. Tato podpora je slučitelná s fungováním Dohody o EHP podle jejího čl. 61 odst. 3 písm. c).

⁽¹⁶⁶⁾ Podle norských orgánů činí provozní náklady TS přibližně 25 milionů NOK.

⁽¹⁶⁷⁾ Dokument č. 1040641, s. 15–16, a dokument č. 1085422, s. 31.

⁽¹⁶⁸⁾ Dokument č. 859501, s. 22.

⁽¹⁶⁹⁾ Dohoda o pronájmu představuje přibližně 57 % využití dostupné kapacity TS. Dokument č. 1040641, s. 7.

(307) Na základě výše uvedeného posouzení nemůže Kontrolní úřad vyloučit, že dohody o pronájmu uzavřené mezi lety 2007 a 2017 a nová dohoda o pronájmu z roku 2019 představují státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP. Tato podpora je však slučitelná s fungováním Dohody o EHP podle jejího čl. 61 odst. 3 písm. c),

PŘIJAL TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Jakákoli podpora obsažená v dohodách o pronájmu z let 2007–2017 a v nové dohodě o pronájmu z roku 2019 se považuje za slučitelnou s fungováním Dohody o EHP podle jejího čl. 61 odst. 3 písm. c). Provádění nové dohody o pronájmu z roku 2019 je proto povoleno.

Článek 2

Kapitálová injekce poskytnutá 5. prosince 2018 představuje státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP. Opatření podpory se považuje za slučitelné s fungováním Dohody o EHP podle jejího čl. 61 odst. 3 písm. c).

Článek 3

Financování nákladů na infrastrukturu souvisejících s renovací a rozšířením zařízení Trondheim Spektrum nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.

Článek 4

Dohoda o půjčce mezi Trondheim Spektrum AS a bankou Nordea nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.

Článek 5

Toto rozhodnutí je určeno Norskému království.

Článek 6

Pouze anglické znění tohoto rozhodnutí je závazné.

V Bruselu dne 28. listopadu 2019.

Za Kontrolní úřad ESVO

Bente ANGELL-HANSEN
předsedkyně
odpovědná členka kolegia

Frank J. BÜCHEL
člen kolegia

Högni KRISTJÁNSSON
člen kolegia

Carsten ZATSCHLER
spolupodepisující jako ředitel pro právní a výkonné záležitosti
